1540 1890 ԹՈՒԼԻՍ 17 ՍԱԼԸ X 1307 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 11 ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷՒ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

{صاحب امتیاز: جیوەلکیان} جريدۀ شرقيه

20 ՓԱՐԱ

ԱԴՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՅԼԸՔ	6 ԱՅԼԸՔ	3 ԱՅԼԸՔ
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ՂՐ.	70 ՂՐ.	40 ՂՐ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէճիտիյէ 20 գրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Իլքի, չէհրիմենճէ սահիֆէ̃ դրշ. 5
Դիւէնճիւ սահիֆէ 1½ 10ր. հա. » 3
Մէկտուպ նաֆիյայ տաիր պէնտէ մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տիկէր օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

Խտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Քեաֆֆէի մէվատ հագգընտա կազէթանըն սահիպ ... ԹԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Գաշիրէտէն [illegible] չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, անկարեա վէրկիսի պու սէնէ ախզ ու իսթիֆա օլընմայաճագ տըր։

Ֆրանսա խարիճիյէ նազըրը Մ. Րիպօ՝ մէճլիսէ իլէրուտէ սուրէթտէ գաթիյէտէ հալլ օլունմագ չարթըյլա, Թանժիլալթը Մըրրիէնին Թէպ տիլինտէն հուսուլէ կէլէն ֆազլանըն՝ պու սէնէ անկարեանըն իդրասընա թախսիս իտիլմէսինէ մուվաֆագաթ էյլէմիշ տիր։

Ալիրէն Պէրլինտէ պիր րիսալէ նէշր օլընարագ, պունտա Եվրօբատա սուլհ ու սալահըն մուհաֆազասընա չարէ օլմագ իւզրէ Ալզաս-Լօրէնին պիթարաֆ պիր մէմալիք հալինէ իֆրազ իտիլմէսի թավսիյէ օլընմըշ տըր։

Պէրլինտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, Մ. Րիթէրհաուս՝ ախիրէն բրէնս Պիզմարգ իլէ պիր միւլագաթ իճրա իտիւպ պունտա ճէրէյան իտէն միւքեալէմէյի Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկ կազէթասընտա նէշր իթմիշ իտի։

Բու կազէթայը Մ. Րիթէրհաուսըն՝ բրէնս Պիզմարգըն սէօզլէրինի գաստէն թէպտիլ իթմիշ օլտուղընը իտտիա էյլէտիկինտէն, Մ. Րիթէրհաուս՝ մէզգիւր կազէթա ալէյհինէ միւֆթէրի տավասը իգամէ իթմիշ օլմաղլա, բրէնս Պիզմարգ՝ շահիտ սըֆաթիյլա մահքէմէտէ իսպաթը վիւճուտ իտէճէք իմիշ։

Ինկիլթէրա Մէճլիսը մէպուսանընըն սօն իճթիմայընտան պիրինտէ, ազատան Մ. Պրայս՝ Ամէրիգա սուլարընտա Բէհ-Նէօֆ ատասընըն էհալիսի Թարաֆընտան Թանզիմ օլընմըշ օլան պիր խութպանամէյի մէճլիսէ արզ ու Թագտիմ էյլէմիշ տիր։

Իշպու խութպանամա, Ֆրանսըզլարըն մէզգիւր ատա սուլարընտա պալըգ ավլամագ իչիւն հաիզ օլտուգլարը հուգուգը իսթիմալ իթմէլէրի Թարզընտան շիքեայէթ օլընարագ, պու հալէ պիր չարէ պուլընմասը Մէճլիսը մէպուսանտան րիճա օլընմըշ տըր։

Բէլ Մէլ Կազէթին պէյանընա կէօրէ, Ինկիլթէրա րիճալը բօլիթիգիյէսինտէն Մ. Չէմպէրլէյն՝ եագընտա Ամէրիգայա ազիմէթ իտէճէք տիր։ Րիվայէթէ կէօրէ, միւշարէլէյհ՝ Բէհ Նէօֆ ատասը սուլարընտա պալըգ ավճըլըղընա տաիր պիր սուրէթը թէսվիյէ ագտը իչիւն Միւճթէմէի Ամէրիգա հիւքիւմէթի նէզտինտէ նիմ րէսմի պիր մէմուրիյէթ իյֆա իտէճէք տիր։

Պէրլինտէն եազըլտըղընա կէօրէ, Ալէմանիա իմբէրաթօրը՝ Նօրվէկիատա Պէրկէն չէհրինտէ իքէն պիր գարարնամէ իմզալամըշ օլուպ, իշպու գարարնամէ մուճիպինճէ, Մարօգ հիւքիւմէթի՝ Օրանիա վէ Ի Թալիանըն՝ Ալէմանիա մէմալիքինտէ Թիճարէթ, սէյրը սէֆաին վէ կէօմրիւք մատտէլէրինտէ հաիզ օլտուգլարը այնը միւսաատաթա մազհար օլաճագ տըր։

Րուսիա չըմէնտըֆէրլէրի գումբանեասը՝ ախիրէն Եվրօբա եաթագըլ վակօն գումբանեասըյլա պիր մուգավէլէնամէ ագտ իթմիշ օլուպ, իշպու մուգավէլէնամէ մուճիպինճէ, եաթագըլ վակօն գումբանեասը՝ Բէթէրսպուրկ-Էյտկուհնէն պէյնինտէքի եաթագըլ վակօն գաթարլարընը 25 սէնէ միւտտէթլէ քէնտիսի իշլէթտիրէճէք տիր։

Բարիզտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, չէհրը մէզգիւրտէ մուգիմ Րուսիա սէֆիրի Մ. Մօհրէնհայմըն քէրիմէսի Մատմազէլ Մարի՝ Ֆրանսըզ սըլըգատէկեանընտան վիգօնթ տը Սէգ իլէ նիշանլանմըշ տըր։

Բարիզ կազէթալարը՝ պու միւնասէպէթլէ պիր չօգ միւթէպէր Ֆրանսըզլարըն Րուս գատընլարըյլա ազտը իզտիվաճ իթմիշ օլտուգլարընը գիքր ու Թաատատ իթմիշլէր տիր։ Շէօյլէ քի, Բարիզ ագատէմիասը ազասընտան Մ. Տիւմա իլէ վիգօնթ Խօժէնին Րուս գըզլարըյլա, տիւգ Մօրնին բրէնսէս Թրուպէցգօյ իլէ, մէպուսանտան Մ. Րուսա տը Լայլըն Րուս բրէնսլէրինտէն Սվիաթօբօլք-Միրսքի-Թինքինին քէրիմէսիյլէ, վէ բրէնս Աշիլ Միւրանըն՝ Մինկրէլի բրէնսինին հէմշիրէսի բրէնսէս Սալօմէ Տատեան իլէ ազտը իզտիվաճ իթմիշլէր տիր։

ԿԻՒՎԷՐՃԻՆ ԻԼԷ ՄՈՒԽԱՊԷՐԷ

Գարպ օրտուլարը իչիւն մուխապէրէ խըտմէթինտէ գուլլանըլմագ իւզրէ կիւվէրճին եէթիշտիրմէք խուսուսընտա Եվրօբաճա ֆէվգէլատէ իթինա կէօստէրիլմէքտէ օլտըղը կիպի, պու քէրրէ կիւվէրճինլէրին տօնանմա մուխապէրաթընտա տախի իսթիխտամը մուճիպը մէնաֆիի ազիմէ օլաճաղը անլաշըլտըղընտան, օ խուսուսա տա դայրէթ էհէմմիյէթ վէրիլմէքտէ տիր։

Ալէմանիատա մուհարէպէ զէմանընտա գուլլանըլաճագ կիւվէրճինլէրին եէթիշտիրիլմէսինէ նէ գատար էհէմմիյէթ վէրիլտիկինի կէօստէրմէք իւզրէ ախիրէն կիւվէրճին Թախսիսաթը 50000 մարգա իպլաղ իտիլմիշ, վէ Ալէմանիատա կիւվէրճին Թէրպիյէսիյլէ մէշղուլ օլան ճէմիյէթլէրին րիյասէթինի պիզզաթ իմբէրաթօր տէրուհտէ էյլէմիշ օլտըղընտան, օ զէմանտան պէրու մուսալլէմ կիւվէրճինլէրին միգտարը զայէթ չօղալմըշ, վէ պու քէրրէ հինտէլ հաճէ պահրիյէտէ գուլլանըլմագ իւզրէ Բէօնիւսպէրկ, Տանցիկ, Շթէթթին, Սթրալսուն, Սթատ լիմանլարընտա տախի պիրէր կիւվէրճինլիք Թէսիս օլընմըշ տըր։

Րուսիա, Տանիմարգա, Ինկիլթէրա տէվլէթլէրի տախի՝ պու խուսուստա տիւվէլը սաիրէտէն կէրի գալմամագտա օլտուգլարը կիպի, Իթալիատա տա սէվահիլտէ պիր չօգ կիւվէրճինլիքլէր վիւճուտէ կէթիրիլէրէք, մէվճուտ օլան կիւվէրճինլէրէ հէր կիւն Թալիմլէր իճրա իթտիրիլմէքտէ պուլընմըշ տըր։

Կիւվէրճինլէրին Թէճմինը մուխապէրէ խուսուսընտաքի իսթիխտամլարը՝ հէր կիւն Թալիմլէր իլէ իլէրի կէօթիւրիլմէքտէ պուլունտուղընտան, պիր զէման սօնրա հէր տէվլէթին ասքէրտէն միւրէքքէպ օրտուլարընտան պաշգա կիւվէրճինտէն միւրէքքէպ պիրէր օրտուլարը տախի պուլընաճագ տըր տէնիլէպիլիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Աժանս տը Գօնսթանթինօբլ)

ՊՈՒ ԿԻՒՆԿԻ

Րօմա 28 յուլիս

Տէրիպիւնըն պէյանընա կէօրէ, խարիճիյէ միւսթէշարը Մ. Տամիանի իսթիֆասընը վէրմիշ տիր։

Վիէննա 28 յուլիս

Պուլկարիստան հարպիյէ նազըրը միրալայ Մութգուրօֆ՝ Սթէյրտէն պուրայա վասըլ օլմուշ տըր։

Միւնիխ 28 յուլիս

Բրէնս Ֆէրտինանտ իլէ բրէնսէս Գլէմանթին պուրայա միւվասէլէթ իթմիշլէր տիր։

Նախըլը հիւքիւմէթ բրէնս Լուիթբօլտըն արապասը՝ Նէօհաուզէն սօգաղընտա պուխարը պիր թրամվայ վակօնընա չարբարագ, բրէնս՝ արապատան տիւշէրէ տիւշմիշ, վէ եավէրը հաֆիֆճէ եարալանմըշ տըր։

Բարիզ 28 յուլիս

Թէմփս՝ րիվայէթ օլընտըղընա կէօրէ, Մ. Պրիսօն՝ Մէճլիսը Մէպուսանըն տէվրէի իճթիմայէսի գաբանմազտան էվվէլ Զանզիպար մէսէլէսի հագգընտա հիւքիւմէթէ իյրատը սուալ իթմէք Թասավվուրընտան վազ կէչմիշ տիր։

Պէլկրատ 28 յուլիս

Նօրտըն Տէյլի կազէթասը՝ Պուլկարիստան րէիսը վիւքէլասը Մ. Սթամպուլօֆըն՝ Նէվ-Եօրք-Հէրալտ կազէթասը մուխապիրլէրինտէն պիրիլէ իճրա իթտիկի միւքեալէմէտէն պաշգա, Րուսիանըն էլինտէ Սըրպիանըն պիր ալէթ օլտուղընա տաիր օլան իֆթիրայը րէտտ ու ճէրհ իթմիշ, Մէզգիւր կազէթանըն գավլինճէ, Սըրպիա՝ Րուսիա իլէ հէր նէ գատար տօստ իսէ տէ, Րուսիանըն Սըրպիստան իշլէրինէ միւտախալէ իթմէսինէ միւսաատէ իթմէյէճէք տիր, վէ պունտան մաատա, Պուլկարլարըն հագգընտան կէլմէք իչին Սըրպիանըն գալպէն Րուսիայա իհթիյաճը եօգ տըր։

ԲԷՆՏԻՔՏԷ

ՊԻՐ ՀԱՐԻԳԸ ՄՈՒՏՀԻՇ

Տիւնքի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10 րաատէլէրինտէ Բէնտիք գարիյէսինտէ պիր հարիգը խանումանսուզ զուհուր իտէրէք, Թէքմիլ գարիյէյի խարապ իթմիշ վէ էհալիի գուրպայը մէսքէն վէ մէէվասըզ պրագմըշ տըր։

Հարիգը մէզգիւրըն սէպէպը զուհուրի հագգընտա ալտըղըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, խանէնին պիրինտէ Բաթլըճան կըզարթըլըր իքէն, հէր նասըլսա Թավա պարլայըպ սէօնտիւրիւլէմէյէրէք հարիգ զուհուր իթմիշ, վէ րիւզկեարըն շիտտէթլէ էսմէքտէ օլմասը հասէպիյլէ աթէշին էօնիւ ալընամայըպ Թէօրթ Թարաֆա սիրայէթ իթմիշ, վէ գարիյէի մէզգիւրէյի տէհշէթլի պիր սուրէթտէ եագմըշ քիւլ իթմիշ տիր։

Եազըգ իչիւն պազը Թէք Թիւք միւսաֆիրլէր միւսթէսնա օլտըղը հալտէ, գարիյէի մէզգիւրէնին էհալիսի հէման քեամիլէն Րում օլուպ, 200 խանէտէն իպարէթ պուլընմագտա, վէ լաքին խանէլէրին րէք չօղը քէօհնէ վէ խարապ վէ սօգագլարըն հէման քեաֆֆէսի տար վէ էյրի պիւյրիւ օլտըղը կիպի, սէրիան էհթիյաճ ամէհի պաստըրմա ... իչիւն եանկըն Թուլումպասը վէ էմսալի վէսաիթը իթֆաիյէտէն տախի մահրում պուլընմագտա օլտըղընտան, տիւն ազչամ հարիգտէ Բէնտիքին 200 խանէսինտէն անճագ 15-20 գատարը գուրթուլուպ, պագըյէ, եանի պիր քէօբրիւտէն տիկէր քէօբրիւյէ գատար քեամիլէն միւնհէտէմ օլմուշ, վէ էհալիի հարիգզէտէկեան տիւն կէճէ սապահա գատար աչըգտա մէսքէն վէ մէէվասըզ գալարագ զարուրէթ ու սէֆալէթ չէքէճէքլէրի նիհայէտ պուլընմըշ տըր։

Հարիգը մէզգիւր 5 սաաթ տէվամ իտուպ, կէճէ սաաթ 3տէ պասթըրըլմըշ, վէ պունտա պիր իսթիյար Րում գարըսը իլէ պիր չօճուգ վէ պիր գըզ րէճէս տէ պէկլէր եանտըղը՝ մէսմու օլմուշ տըր։

Կէճէ սաաթ 1տէ Հայտար բաշա սթասիօնընտան Բէնտիքէ հարէքէթ իտէն տէմիրեօլ գաթարը մախսուսըյլա Գատըքէօյ վէ Իւսքիւտարտան մահալը հարիգէ էբէյինճէ Թուլումպա կիրթիքի կիպի, Գարթալ վէ Կէլյաղզէտէն տախի գարա Թարիգի իլէ պազը Թուլումպալար վիւրուտ իթմիշ իսէ տէ, պունլար զաթէն կէճ գալըպ, րիւզկեարըն շիտտէթի վէ խանէլէրին սօղըլը վէ էսքիլիկի սէպէպիյլէ տախի հիչ պիր ֆայտէյի մուճիպ օլամատըգլարընտան, Բէնտիք գարիյէսի Թարլա օլունճայա գատար եանմըշ քիւլ օլմուշ, վէ էլէմ պիր խարապէզար հալինի քեսպ էյլէմիշ տիր։

Տիւն կէճէ վէ պու սապահ Գարթալտան վէ Ատալարտան վէ սաիր ճիւար մահալլէրտէն Բէնտիքէ պիր խայլի էքմէք վէ պազը մէէքիւլաթը սաիրէ իրսալ օլընմըշ վէ միւհթաճինը հարիգզէտէկեանա թէվզի իտիլմիշ տիր։

Պիր գաչ սէնէ էվվէլ քեարկիր օլարագ միւճէտտէտէն ինշա իտիլմիշ օլան գարիյէի մէզգիւրէ Րում քիլիսէսինին իչէրիսի տախի տիւնքի հարիգտէ միւնհէտէմ օլուպ, պու սըրատա հէրիֆին պիրի քիլիսէի մէզգիւրտէն էշյա գաչըրմագ ու սըրգամագ իստէքտէ օլտըղը կէօրիւլէրէք Թէվգիֆ օլընմըշ վէ մէրգէզը գազա օլան Գարթալա իրսալ իտիլմիշ իսէ տէ, քենտիսի րաստէ նասըլսա մէրգում եաղմաճը ֆիրարա մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։

Ազարեան սաատէթլու Արիստակէս էֆէնտի հազրէթլէրի իլէ մախսուսըն Բէնտիքտէ եալը պօյընտա քեաին տիւքքեանըյա վէ մունթազամ քէօշքլէրի իլէ Ուզունեան Կօմիտաս էֆ. նին խանէսի՝ հարիգը մէզգիւրտէն խէլաս օլան խանէլէր միյանընտա պուլընըպ, անճագ Ուզունեան էֆ. նին խանէսինին քիրէմիտլէրի չաթըսը էքսիք գէթէլէնմիշ տիր։

Իշպու հարիգտէ եալընըզ Ուզունեան էֆ. նին խանէսի՝ Նօրթհ Պրիթիշ գումբանեասընտա սիկօրթալը օլուպ, պիր տէ քեամիլէն միւհթէրէգ օլմուշ օլան պիր պագգալ տիւքքեանը տիւքքեանը պիր գուտրան ... սիկօրթալը իմիշ, վէ պաշգա հիչ պիր սիկօրթա եօգ իմիշ։

* *

Էվվէլքի ագշամ սաաթ եարըմ րաատէլէրինտէ Սթամպօլտա Էյրի գաբուտա Օթլագճըլար մահալլէսինտէ ախշապ պիր խանէտէն հարիգ զուհուր իտէրէք, եալընըզ մէզգիւր խանէ միւնհէտէմ օլտուղը հալտէ պասթըրըլմըշ տըր։

Քէզալիք բազար կիւնիւ ագշամ իւսթիւ Պէյօղլունտա Բէրուգ աղատա պիր խանէտէն աթէշ զուհուր իթմիշ իսէ տէ, տէրհալ էթրաֆտան եէթիշիլէրէք, պազը էշյա միւհթէրէգ օլտուղը հալտէ պասթըրըլմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պայրամ միւնասէպէթիյլէ խաքիբայը Շահանէյէ արզը Թէպրիք վէ ուպուտիյէթ զըմնընտա միլէլը մուխթէլիֆէ րուէսայը րուհանիյէսի էվվէլքի կիւն Եըլտըզ սէրայը հիւմայունընա ազիմէթ իթմիշլէր։ Գուրէնայը սանի Հաճի Ալի պէյ հազրէթլէրի՝ միւշարէլէյհիմի գապուլ իլէ մահզուզիյէթը Սէնիյէյի Թէպլիղ պույուրմըշ տըր։

Քէզալիք պիլճիւմլէ սուֆէրայի էճնէպիյէ պաշ Թէրճէմանլարը՝ եէվմը մէզգիւրտէ Մապէյնէ ազիմէթլէ, Թէշրիֆաթի Տիվանը հիւմայուն Մունիֆ բաշա հազրէթլէրի Թարաֆընտան գապուլ օլընմըշլար վէ մէնսուպ օլտուգլարը սէֆարէթլէր նամընա մէրասիմը Թէպրիքիյէ աթի իյֆա էյլէմիշլէր տիր։

Քէզալիք եէվմը մէզգիւրտէ պիր խայլը րիճալը տէվլէթ իլէ Պանգը Օսմանի միւտիւրը մուտէվէքքիլ Սըր Էտկար Վինսընթ վէ Թէպաաի Օսմանիյէ վէ Թէպաաի էճնէպիյէտէն տիկէր պիր չօգ զէվաթը միւթէպէրէ արզը Թէպրիք զըմնընտա Մապէյնէ հիւմայունա ազիմէթ իթմիշլէր վէ պիլվասըթա մազհարը իլթիֆաթը հազրէթը Շէհրիյարի օլմուշլար տըր։

—Ախիրէն Տէրսաատէթէ կէլէն Բիրիթանի Բաթրիգի Պուլթրօս Իլիա էֆ. հազրէթլէրի՝ էրզան պույրուլան միւսաատէի Սէնիյէ իւզէրինէ Պայրամըն պիրինճի կիւնիւ Տօլմա Պաղչէտէ վուգու պուլան մուայէտէ րէսմինտէ մահալը մախսուսընտա հազըր պուլունմըշ տըր։

Րէսմը մէզգիւրըն խիթամընտա զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ Բաթրիգը միւշարէլէյհ հազրէթլէրինի սուրէթը մախսուսէտէ հուզուրը հիւմայունլարընա գապուլ իլէ միւշարէլէյհին մազհարը իլթիֆաթը ... Թահարիլէրինի Բիրիթանի միլլէթը սատըգասընա Թէպշիր էյլէմէք էյլէմիշլէր տիր։ Զաթը հազրէթը Բատիշահը Բաթրիգը հազրէթլէրինին րէֆագաթընտա պուլունան միւշարէլէյհին Տէրսաատէթ վէքիլի բաշհիպ Իւսուֆ Թօմասա 2նճի րիւթպէ, վէ Բաթրիգը միւշարէլէյհին Սըրր քեաթիպի բաշհիպ Իւսուֆա տախի 4ւնճիւ րիւթպէ Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմըշ տըր։

Պիր աչ սօնրա Պուլթրօս Իլիա էֆ. հազրէթլէրի Թէքրար արզը շիւքրան զըմնընտա Եըլտըզ Սէրայը հիւմայունընա ազիմէթ իտուպ, պու սըրատա գուրէնայը սանի Հաճի Ալի պէյ հազրէթլէրի՝ իհսան պույրուլան նիշանլարը րէֆագաթընտա պահիսլէրէ Թէպլիղ էյլէմիշ տիր։

Բաթրիգը միւշարէլէյհ՝ մազհար օլտըղը էլթաֆ վէ իհսանաթը հազրէթը Բատիշահիյէ պու Թէշէքքիւրաթ պիլճիւմլէ Բիրիթանի բիւգօրօսլարընա իշար իլէ, քեաֆֆէսի քիւսիլէրտէ իպտիհաճ էօնիւ ու իգալը հազրէթը Բատիշահի իչիւն տուապար օգունմասընը էմր ու իպլաղ էյլէմիշ տիր։

—Մէմտուհաթը կէօրէ, Պէյօղլու միւթէսարրըֆը Նազըմ պէյ հազրէթլէրի Զապթիյէ Նէզարէթինէ վէ Ալթընճը տաիրէի պէլէտիյէ միւտիրի հիւսէյնի հասիպ պէյ հազրէթլէրի տախի միւտիրիյէթը մէզգիւրէ քէմաքեան էօհտէսինտէ գալմագ իւզրէ մուվագգաթէն Պէյօղլու միւթէսարրըֆլըղընա ... Թային պույրուլմուշլար տըր։

—Էվվէլքի կիւն Տօլմա Պաղչէ սէրայընտա մուայէտէ րէսմի խիթամ պուլտըգտան սօնրա, Թարաֆը հազրէթը Շէհրիյարիտէն եավէր ալայը գումանտանը Զէքի Եաշ բաշա հազրէթլէրինէ Իֆթիխար Մէտալիայը Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմըշ տըր։

—Սուլթանը իտէն պիր իրատէի Սէնիյէ մուճիպինճէ պու քէրրէ պէհցը 10 աղատան իպարէթ օլմագ վէ թօգմօր Լէֆթէրաքի վէ թօգթ. Մագրիտի բաշլարըն Թահմիր րիյասէթլէրինտէ պուլընմագ իւզրէ իքի սըհհիյէ գօմիսիօնը Թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։

Իշպու գօմիսիօնլարա ազա նասպ օլընան հէքիմլէրին քեաֆֆէսի տէ ասքէրիյէտէն օլուպ, պունլարըն պիր գըսմը՝ ... վէ քէմալէթ ... ճէրրահլըգտան, վէ պիր գըսմը տախի Մէքթէպի Թըպպիյէի Շահանէտէն նէչէթ իտէն Թագթօրլարտան իպթիխապ օլունմըշ տըր։

Մէմուրիյէթի սըրֆ ֆէննի օլան պու գօմիսիօնլար՝ պիլճիւմլէ վիլայաթը Շահանէյի տէվր ու ազիմէթ իտէրէք, հէր վիլայէթին ... Թէտգիգաթ ... իճրա իտէճէքլէր ... քէօյլէր էհալիսինին ... [illegible]

Գօմիսիօնլարըն ազալարը միյանընտա իքի տէ քիմեաքէր պուլընաճագ, պունլար տախի էհալինին ... Թէտգիգտէն կէչիրէճէքլէր տիր։

—Մուգատտէմա Տէրսաատէթ վէ Պէյլէրտէ Սըրպ սէֆիրլիկինտէ պուլընմըշ օլան վէ էլյէվմ Պէլկրատտա պուլընան Մ. Միլան Գրիսթիչին զէվճէսի Մատամ Ալթէմիրա Գրիսթիչ (Մատմազէլ Եօհաննիտէս) զէվճի մումայիլէյհ Մ. Գրիսթիչ ալէյհինէ Տէրսաատէթ Րում Բաթրիգխանէսինտէ պօշանմա տավասը իգամէ էյլէմիշ օլմաղլա, Սինօտ մէճլիսի կէչէն ճումա կիւնքի ինթիխապընտա, պու պապտաքի իսթիտանամէյի նազարը Թէտգիգտէն կէչիրտիքտէն վէ Թարաֆէյն վէքիլլէրի Մ. Գարավուքիրօս իլէ Մ. Սրանթօնինին իֆատաթընը իսթիմա էյլէտիքտէն սօնրա, մումայիլէյհա գատըն իլէ Մ. Գրիսթիչ արալընտաքի րապըթայը նիքեահըն ֆէսխինէ գարար վէրմիշ տիր։

—Սամսունտա Պէլճիգա գօնսօլօսը վէ Րուս վապօր գումբանեասը աճէնթէսի Մ. Աշիլ Քիրրիօթիս՝ էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Մէմալիքը Եունանիյէտէ իխթիֆա իտուպ արա սըրա Եանեա վիլայէթինէ Թէճավիւզլէ իճրայը խապասէթ իտէն հայտուտլարտան Յիւ՝ պու քէրրէ ասաքիրը Օսմանիյէ Թարաֆընտան վուգու պուլան Թաագիպաթ վէ Թազյիգաթ իւզէրինէ Եանեա հիւքիւմէթ գօնաղընա միւրաճաաթլա Թէսլիմ օլմուշլար տըր։

—Շէհրիմիզ պանգէրլէրինտէն օլուպ պիր վագըթտան պէրու Ֆամիլեասըյլա պէրապէր Եվրօբատա պուլունան Մ. Նիգօլա Զարիֆի՝ պու քէրրէ Տէրսաատէթէ ավտէթլէ Պէօյիւքտէ Ատայա կիթմիշ տիր։

—Գատըքէօյ տաիրէի պէլէտիյէսի՝ Գուրպաղըլը տէրէ Թաշ քէօբրիւսինին պու կիւնլէրտէ միւճէտտէտէն ինշասընա գարար վէրմիշ տիր։

—Զըրհաթ Պանգասը՝ Գարասի սանճաղընտա Այվալըգ գազասընտա տախի պու քէրրէ պիր շիւպէ Թէսիս իթմիշ տիր։

—Էվվէլքի կիւն Պէյօղլընտա Այնալը չէշմէտէն քէմալը շիտտէթլէ կիթմէքտէ օլան պիր մուհաճիր արապասը՝ ֆագիր պիր գատընա չարբըպ էզէր տիւշիւրմիւշ վէ վուգուատըն իւզէրինտէն կէչմիշ տիր։ Մէզպուրէ գատըն աղըրճա մէճրուհ օլմուշ օլմաղլա, տէրհալ Ալթընճը տաիրէի պէլէտիյէ խաստախանէսինէ նագլ օլընմըշ իսէ տէ, հայաթընտան իւմիտ եօգ իմիշ։

Արապաճը Թէվգիֆ օլընմըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ վէքիլի Ասլանեան Գէր. Տ. Ներսէս Մ. վարդապետ՝ Կրօն. վէ Քաղ. ժողովլարըն ազալարըյլա պու սապահ սաաթ 3տէ Գալաթա Խօրհրդարանընտա ագտը իճթիմայէ տավէթ էյլէմիշ տիր։

Փ...ռնջտա օգունտըղընա կէօրէ, կէչէն յունիս այընտա ֆուգարա վէ միւհթաճինտէն 243 նէֆէր էրմէնի՝ Թիւրքիատան միւճթէմէի Ամէրիգանըն Նիւ-Եօրգ չէհրինէ միւհաճէրէթ իթմիշլէր տիր։

Մ...էլ Մ...ն...։ — Իշպու րէսմի մի րիսալէի մէճմուաթէնին յուլիս 15 թարիխլի վէ 18 նումէրօլը նիւսխէսի նէշր օլընմուշ տըր։

ԿՕՐՏՕՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

Պունտան ագտէմ կազէթամըզըն էրմէնիճէ Թէֆրիգա գըսմընտա Թէրճ օլընան վէ Լիմօնճեան էֆ. նին սաարը գալէմիյէսինտէն պուլունան ԿՕՐՏՕՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ նամ րօման՝ եալընըզ պիր ճիլտ օլարագ Թէքմիլ հալինէ վազ իտիլիպ, 5 ղըր. ֆիյաթլա Պապը Զափթիյէտէ սաաթճը Պօղոս վէ Ցակոբ աղալարտա վէ պիլճիւմլէ կազէթա սաթըճըլարընտա վէ պիլխասսա մաթպաամըզտա ֆիւրուխթ օլընմագտա տըր։

ՏՈՒՏՈՒՆԸ ՌՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Մէճլիսը Իտարէսինտէն

Իպլիք իմալի վէ բամպուգ վէ եուն վէ սաիրէտէն գումաշ նէսճի իչիւն Թէշէքքիւլ իտէն Օսմանլը անօնիմ չիրքէթինին սէրմայէսի պուլունան 50050 լիրա իւզէրինտէն խիսսէ իթտիխի պէհէրի 5էր պուչուգ լիրա գըյմէթինտէ 9100 ատէտ հիսսէ սէնէտաթընըն Տամկա գանունընըն 10ընճը մատտէսի մուճիպինճէ 100 տէ 1 հիսապըյլա տամկա րէսմի պու քէրրէ չիրքէթը մէզգիւրէտէն իսթիհսալ գըլընմըշ օլմաղլա, սէնէտաթը մէզգիւրէնին Տէրսաատէթ Դալաթա կէօմրիւկիւ իտէթը գաթընտա պուլունան բաչ պէյիյէ իտարէսինէ իպրազըյլա մէճճանէն տամկալաթտըրըլմասը՝ սէնէտաթը մէզգիւրէ համիլլէրինէ իխթար ու իլան օլընըր։

4 թէմմուզ 306 7—6

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԷ ՎԷ ՔՕԼԻԹԻԳԸՅԷ

Պէլկրատտան իչար օլունտըղընա կէօրէ, գրալ Միլան իլէ հէյէթը նիյաբէթ ազասը պէյնինտէ ախիրէն վուգու պուլան պիր միւլագաթ իւզերինէ, գրալը միւշարէլէյհ իլէ հէյէթը վիւքէլա պէյնինտէ մէվճուտ օլան պիլճիւմլէ միւշքիլաթ պերթարաֆ օլմուշ տըր։

Գրալ Միլան՝ զէվճէսի գրալիչա Նաթալյիի պօշամասընա տաիր սապըգ Պէլկրատ մէթրօբօլիթի Մօնսէնեօր Թէօտօսիօս թարաֆընտան մուգատտէմա մէրիմմիչ օլան հիւքմին պու քերրէ Սըրպ Սինօտ մէճլիսի թարաֆընտան տախի թաստիգ օլունտըղընը խապէր ալըրգտա, տէրհալ մէթրօբօլիթը լաղըրգ Մօնսէնեօր Միխայլին նէզտինէ կիտէրէք, Սինօտ մէճլիսի գարարը մազպաթասընըն պիր սուրէթինի Թալէպ էյլէմիշ տիր։ Մէթրօբօլիթը միւշարէլէյհ՝ էվրագը լազըմէյի գրալը միւշարէլէյհէ Թէսլիմ իթմիշ օլմագլա, գրալ Միլան՝ Նիզամը վէճհիլէ մէզքիւր գարար մազպաթասընը մէզահիպ Նազըրընա տախի իմզա իթտիրմէք իւզրէ Նազըրը միւշարէլէյհին Նէզտինէ կիթմիշ, վէ իմզալաթմըշ տըր։

Րիվայէթէ կէօրէ, գրալ Միլան՝ արթըգ սուրէթը մէշրուէ վէ գաթիյէտէ րաբըթայը իզտիվաճտան ազատէ պուլունտըղընտան, կէչէն գըշ Բարիզտէ Թանըմըշ օլտըղը զայէթ զէնկին վէ կէնճ պիր Ամէրիգալը [illegible] իմիշ։

——

Վիէննատան իչար օլընտըղընա կէօրէ, Եունան վէլիահտընըն զէվճէսի բրէնսէս Սօֆինին քէմալը սուհուլէթլէ պիր էրքէք էվլատ Թէվլիտ իթմէսինտէն տօլայը Եունան վէ Սըրպ հիւքիւմէթլէրի պէյնինտէ Թէաթի օլընան պէյանաթը Թէպրիքաթի Աւստրիա մէհաֆիլը րէսմիյէսինտէ բէք տէ նազարը խօշնուտի իլէ կէօրիւլմէմիշ տիր։ զիրա պու մէրասիմտէ, Աւստրիա-Մաճառիստանըն մէնաֆիինէ բէք տէ մուվաֆըգ օլմայան պազը միւնասէպաթը մահրէմանէ ասարը միւշտահէտ օլընմագտա իմիշ։

Աթինատան իչար օլունտըղընա կէօրէ, բրէնսէս Սօֆինին լօղուսալըգ խասթալըղը էյիլէշմէքտէ օլուպ, չօճուղը իսէ բէք զիյատէ սըհհէթ ու աֆիյէթ իւզրէ իմիշ։

Ինկիլթէրա գրալիչասը՝ Թօրունու օլան միւշարէլէյհա բրէնսէսին վէ չօճուղընըն ահվալը սըհհիյէլէրի հագգընտա քէսպը մալումաթ իթմէք իւզրէ, միւշարէլէյհա բրէնսէսի կիտիպ կէօրմէսինի Աթինատա մուգիմ Ինկիլիզ սէֆիրինէ էմր վէրմիշ տիր։

——

Ալաֆըր. յուլիս 23 Թարիխլիէ Պէրլինտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, իմբէրաթօր Կիյեօմ՝ պուկիւնլէրտէ Նօրվէկիա սէյահաթընը իքմալ իլէ Վիլհէլմսհաֆէնէ ավտէթ վէ մուվասէլէթ իտէճէք տիր։ Միւշարէլէյհին Պէրլինէ ազիմէթի միւհթէմիլ տէյիլ տիր։ ալաֆըր. օգոստոս 2տէ Պէճիքանըն Օսթանտ չէհրինտէ պուլընարագ Պէճիգա գրալը իլէ միւլագաթ իտէճէք տիր։

Ալաֆըր. օգոստոս 3տէ Օսթանտտան վաբօրա րաքիպ օլուպ Ինկիլթէրրա սուլարընտա Ուիկթ ատասընա ազիմէթ իտէճէկինտէն, Ինկիլթէրրա վէլիահտը բրէնս տը Կալ՝ Ալէմանիա տօնանմասընը իսթիգպալ իչիւն մաէը մէզքիւրըն Կիւնտէ Գօվըստան հարէքէթ իտէճէք տիր։

Իմբէրաթօր Կիյեօմ՝ Ուիկթ ատասընտա իքի կիւն իգամէթ իտէճէք, Ինկիլթէրա խանէտանը գրալիյեսինին Թէքմիլ ազասը ճէզիրէի մէզքիւրէտէ հազըր պուլընաճագ տըր։ Իմբէրաթօր Կիյեօմ օգոստոս 8տէ Բօցտամա ավտէթ, վէ 18ինտէ տէնիզ Թարիգիլէ Բէթէրսպուրկա ազիմէթ էյլէյէճէք տիր։

Պաշ վէքիլ Ժէնէրալ Գափրիվինին՝ իմբէրաթօրըն Բէթէրսպուրկ սէյահաթընտա միւշարէլէյհէ րէֆագաթ իթմէսի մուգարրէր օլտըղընտան, իքի իմբէրաթօրլարըն միւլագաթը մահիյէթը բօլիթիգիյէյի հաիզ օլաճագ տըր։

Կրաժտանին նամ Ռուս կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, իքի իմբէրաթօրլարըն միւլագաթընտա Պէրլին աճէնտամէսինին իխլալ իտիլմիշ օլան պազը նօգթալարը իւզերինէ միւպահասա ճէրէյան իտէճէք. վէ պու հալին տէֆի չարէսի գարարլաշտըրըլաճագ տըր։

——

Պազը Ալէման կազէթալարը՝ բրէնս Պիզմարգըն կազէթա մուխպիրլէրիլէ միւլագաթ իտիւպ էֆքեարը մախսուսէսինի նէշր իթտիրմէսի պազը նիյաթը խաֆիյէյէ վէ մէմուրիյէթը սապըգասընը էլտէ իթմէք մագսէտինէ մէպնի օլտուղընը իտտիա իթմիշ օլտուգլարընտան, բրէնսը միւշարէլէյհին Թարաֆտարը օլան Համպուրկէր Նախրիխթէն կազէթասը՝ մէզքիւր կազէթալարըն նէշրիյաթընը ճէրհ իթմէք իւզրէ պիր պէնտ նէշր իթմիշ վէ շէօյլէ տէմիշ տիր։

«Բրէնս Պիզմարգ՝ եալընըզ վաթանըն Թէհլիքէտէ պուլունտըղը պիր սըրատա իմբէրաթօր Թարաֆընտան էսքի մէմուրիյէթի պաշընա չաղըրըլտըղտա մէմուրիյէթը մէզքիւրէյի գապուլ իտէճէք տիր։ Բրէնսը միւշարէլէյհին կազէթա մուխպիրլէրիլէ միւլագաթընտան մագսէտի՝ սուլհըն մուհաֆազասը վէ մէմլէքէթին մէնաֆիի տիր։ Շիմտի իշ պաշընտա պուլունան տիբլօմաթլար՝ քէնտիսինէ զիյարէթ իթմէքտէն գօրգմագտա օլտուգլարընտան, բրէնս Պիզմարգ՝ քէնտի էֆքեարընը կազէթալար իլէ իլան իթմէյէ մէճպուր պուլունույօր։»

——

Պէրլինտէն իչար օլընտըղընա կէօրէ, պաշ վէքիլ Ժէնէրալ Գափրիվի՝ [illegible] մէշղուլ պուլընտըղը մուֆասալ մուխթիրէտէ, Աֆրիգայա տաիր Ինկիլթէրրա իլէ Ալէմանիա պէյնինտէ ագտ օլընան ահտնամէնին Ալէմանիա իչիւն մուճիպ օլտըղը մուֆասէնաթը արզ իտէճէկ կիպի, պունտան պէօյլէ Ալէմանիանըն իթթիխազ իտէճէյի միւսթէմլիքէաթ բօլիթիգասընը տախի սուրէթը միւֆէսսալէտէ իզահ իտէճէք տիր։

* *

Ալէմանիա միւսթէմլիքէաթ չիրքէթինին սէնէվի բաբօրթօսընտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, Ալէման էհալիսինին տէնիզ աշըրը Թէշէպպիւսաթա օլան մէյլի զայէթլէ ազալմըշ տըր։

Շիրքէթը մէզքիւրէնին ազասը տախի խայլիտէն խայլի ազալմըշ տըր։ 1700 ազա՝ պէտէլը հիսսէլէրինի Թէտիյէ իթմէտիքլէրինտէն, ազալըգ հագգընտան սագիթ օլմուշլար տըր։

Ալէմանիա իլէ Աֆրիգայի Շարգի պէյնինտէ Թէէսիս օլընան բօսթա խաթթընըն պիրինճի վաբօրը օլան Րէյխսթագ՝ պիր խայլը եօլճըլարը վէ էշյայը համիլէն պու քերրէ համպուրկտան հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

——

Բէթէրսպուրկտան պէյանընա կէօրէ, միւթէվէֆֆիյէ Մարքիզ Բլէսիգ-Պէլիէր՝ Բարիզտէ Բաբա սէֆարէթխանէսի իթթիխազ օլընմագ իւզրէ Ֆօնտօրտա մէյտանընտաքի օթէլինի պապայա վասիյէթ իթմիշ օլմագլա, Ֆրանսա հիւքիւմէթի Բաբա հազրէթլէրի պիր մուամէլէի նիւվազիշքեարանէտէ պուլընմագ իւզրէ մէզքիւր օթէլին ֆէրաղ ու ինթիգալը րէսմինի իթա իթմէքտէն վազիքանը մուաֆ Թութմուշ տըր։ Բաբա պունտան տօլայը րէիսը ճիւմհուր Մ. Գարնօ իլէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինէ պէյանը Թէշէքքիւր էյլէմիշ տիր։

Մուամիլէյհա Մարքիզ՝ Ֆրանսատա Բիզմարքի էյալէթինտէ քէաին Մօրէօյ քէօշքիւ իլէ, զայէթ գըյմէթտար պիր րէսմ մէճմուասընը վէ 5 միլյօն ֆրանգ նագտընը տախի պապա վասիյէթնամէ Բաբայա Թէրք ու Թէպէրրու էյլէմիշ տիր։

——

Մատրիտ կազէթալարը՝ ախիրէն Մարօգ (Ֆաս) սահիլինտէ Մէլիլլա գուրպինտէ Սբանիա ասաքիրի իլէ Մարօգլըլար պէյնինտէ վուգուա կէլէն միւսատէմէ հագգընտա պազը Թաֆսիլաթ վէրիյօրլար։

Հուտուտտա պիր մըսըր Թարլասընտա կիւլէնմիշ օլան պիր Թագըմ Մարօգլըլար՝ պիր Սբանիօլ սիւվարի գարագօլը իւզերինէ աթէշ իտերէք, պիր օն պաշը իլէ իքի նէֆէրի գաթլ իթմիշլէր տիր։ Սբանիօլ ասքէրինին պիր խայլը աթլարը տախի եարալանմըշ տըր։ Իշպու հիւճումը նաքէհանի իւզերինէ Սբանիօլ գարագօլը Մէլիլլայա րիւճաթ իտուպ, քէյֆիյէթի իխպար իթտիկինտէն, Մէլիլլատա Սբանիա ասքէրի գումանտանը՝ Մարօգլըլարըն Թէէտիպի իչիւն տէրհալ մահալը վագիայա իքի պէօլիւք բիատէ վէ պիր մըգտար սիւվարի ասքէրի սէվգ իթմիշ տիր։

Պու սըրատա Մարօգլըլար 4000 նէֆէր գատար Թօբլանըպ, Սբանիօլ ասաքիրի եագլաշըր եագլաշմազ, իւզերլէրինէ աթէշ իթտիքլէրինտէն, վէ իշ Սբանիօլլար իչիւն Թէհլիքէլիճէ պաշլատըղընտան, Մէլիլլա գալէլէրինտէն Թօբ աթէշինէ պաշլանըլըպ, աթըլան կիւլլէլէրտէն պիր խայլը Մարօգլը Թէլէֆ վէ մէճրուհ օլմուշլար, վէ պունլար՝ մէզքիւր շիտտէթլի Թօբ աթէշինէ տայանամայըպ ֆիրար իթմիշլէր տիր։

Միւթէագիպէն Մարօգլըլարըն րէիսի Սբանիա վալիսի զիյարէթ իտէրէք, վուգուա կէլէն համիլէտէն տօլայը իգտիզա իտէն Թէէզիյէն, վէ գապահաթլըլարըն ճէզայի սէզալարընը կէօրէճէքլէրինի Թէէմին պէյան էյլէմիշ տիր։ Սբանիա վալիսի՝ Մարօգլը րէիսին մախտումը իլէ ֆամիլեասը էֆրատընըն տիկէր իքի քիշիյի րէհն մագամընտա ալըգօյմուշ տըր։

Պիր վագըթտան պէրու Սբանիօլլար իլէ Մարօգլըլար պէյնինտէ սըգ սըգ միւնազաա վուգուա կէլմէքտէ օլուպ, ախիրէն Մէլիլլատա պիր Թարլատա չալըշմագտա օլան պազը Սբանիօլլար տախի Մարօգլըլար Թարաֆընտան էսիր իտիլմիշլէր տիր։

Սբանիա հիւքիւմէթի Թանճատա մուգիմ սէֆիրինէ պիր Թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէրէք, Մարօգլըլար Թարաֆընտան Մէլիլլա Սբանիօլլարընա գարշը վուգուա կէլէն միւթէճավիզանէ Թաավուզաթըն միւքէրրէրան Թէքերրիւր իթմէմէսինի Թէմին իչիւն, Մարօգ հիւքիւմէթի Նէզտինտէ Թէշէպպիւսաթտա պուլունմասընը էմր իթմիշ տիր։ Սբանիա հիւքիւմէթի Սբանիօլլարըն հայսիյէթինի մուհաֆազայա վէ Մարօգտա Սբանիօլլարըն էմնիյէթինի Թէմին էյլէմէյէ գարար վէրմիշ տիր։

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

ԻԶՄԻՐ ԹԻՃԱՐԷԹԻ

Իզմիր 12 յուլիս 1890

Խայլը վագըթտան պէրու չարչէյմլէ ինթիզար իթտիկիմիզ եաղմուրլար՝ ասլա վուգու պուլմամըշ։ Պունա նիսպէթէն իքի իւչ հաֆթատան պէրու իճրայը հիւքմ իտէն շէտիտ հարարէթին՝ Իզմիր էթրաֆ մահսուլլարընըն արթըգ հիչ պիր մուհասսէնաթընը պըրագմատը տէյու զանն օլունըյօր։

Ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, բալամուտ, ինճիր, զէյթին վէ պաղ՝ ֆէնա պիր հալտէ կէօրիւնիյօրլար։ Բամպուգլար տախի մուճիպը խօշնուտի պիր հալտէ տէյիլ տիր։

Պու հաֆթա զարֆընտա բալամուտ գանթարը 110-115 ղըշ.ա գատար 2700 գանթար իշլէնմիշ, վէ 120-132 ղըշ.ա 3400 գանթար իշլէնմիշ, վէ 97 ղըշ.ա 150 գանթար Րաֆուզ քի, ճէմաւ 6250 գանթար մալ էլտէն չըգարըլմըշ տըր. (մէճիտ 23.15տէն)։ 75000 գանթար մէվճուտ վար տըր։

Աֆիոն՝ 113 ղըշ.տան 13 սէբէթ սաթըլտը իսէ տէ, պու կիւն բիացամըզ կէվշէք տիր վէ 110 ղըշ.ա ալըճը կէօրինմէյօր։ Եէնի մահսուլտան էբէյիճէ մալ կէլտի իսէ տէ, տահա պիր իշ օլմատը։ Պու կիւնէ գատար եէնի մահսուլտան 231 սէբէթ վիւրուտ իտուպ, կէչէն սէնէ 219 սէբէթ կէլմիշ իտի։

Բամպուգ՝ բիացամըզտա ճիւզի պիր մըգտար մալ գալմըշ տըր։ Պու հաֆթա սօն մահսուլտան 375-377½ ղըշ.տան 100 պալիա ֆիրուխթ օլունտը. (մէճիտ 23.15տէն)։

Եարբաղը՝ հուրգում մալինտէն 285 ղըշ.ա 100, վէ պագըյը եէրլի ալէա ճինսինտէն օլուպ 275 ղըշ.ա 1300 քի ճէմաւ 1400 գանթար սաթըլտը. (մէճ. 23.15տէն.) Պու կիւն տէբօզիթօտա էբէյի մալ մէվճուտ օլուպ, պիր Թարաֆտան տախի մէվրուտաթ վար տըր։ Իզմիր էթրաֆ մալլէրինին եըգանմըշ վէ պէյազ ալէա ճինսլէրինէ 380-400 ղըշ. վէրիլիյօր։

Ճէհրի՝ մուամէլէսի եօգ իսէ տէ, եէնի մահսուլլարա 7-7½ ղըշ. վէրիլիյօր։

Քիթրէ մուամէլաթը կէվշէք տիր։ Ինկիլթէրատան սըբարըշ եօգ, սարը ճինսլէրէ 30-40 բարա վէրիլիյօր. (մէճ. 23.15 ղըշ.տան.)

Մազի մուամէլէսի եօգ տըր. ֆագաթ եէնի մահսուլ՝ 7-7½ ղըշ.ա սաթըլաճաղը զանն օլունըյօր։ Եվրօբատա սիյահը՝ 105-120 վէ պէյազը՝ 90-105 ֆրանգա վէրիլիյօր։

Տէպպաղխանէ Թիֆթիկի՝ 12-16 ղըշ.ա սաթըլըյօր. (մէճ. 23-15տէն.)

Օզլագ Թուլումը՝ էյի մալլէր 10-12 ղըշ.ա վէրիլիյօր. (մէճ. 20-50տէն.)

Քէչի տէրիսի՝ ճինսինէ կէօրէ 7-9-11 ղըշ.ա գատար սաթըլըյօր. (մէճ. 20.5 ղշ.տան.)

Խաշխաշ՝ խամէն ֆիյաթ 70-71 բարա տըր. (մէճիտ 20.50 ղըշ.տան)։

Սուսամ՝ գըյէսի 100-103 բարայա գատար վէրիլիյօր. (մէճ. 20.50 ղըշ.տան)։

Թէնպէքի՝ 100տէ 5 սգօնթօ վէ 7 օգկա տարա իլէ պիրինճի մալլէր՝ 10-11, իքինճի մալլէր՝ 9-9½ ղըշ.ա ֆիրուխթ օլունըյօր։

Խալը իւզէրինտէ էհէմմիյէթլի ախզուիթա եօգ տըր. բիացամըզ զայէթ տուրկուն տըր. ֆագաթ մախսուսի ուֆագ սըբարըշլար վուգու պուլըյօր։

Արբա՝ պու հաֆթա զարֆընտա էբէյի մալ էլտէն չըգարըլտը. բիացամըզ զայէթ իշլէք տիր։ Ուշագըն ալէա ճինսլէրի՝ 16½-17, վէ իքինճի տէրէճէլէրի 14½-16½, վէ ատիլէրի 13½-14 ղըշ.ա գատար 45000 քիլէ ֆիրուխթ օլունմըշ տըր։

Մէրսին մալի 10¼, Գըրգըղ 11, Պէնկազի 12½, եէրլի 13¾-14¼ ղըրուշտան 25000 քիլէ տախի պու ճինսլէրտէն սաթըլտը. (մէճ. 20.50 ղըշ.տան)։

Պուղտայըն ֆիյաթը կիթտիքճէ Թէնէզզիւլտէ տիր. Մէրսինտէն 1300 չուվալ մալ կէլմիշ տիր։ Անատօլ Թարաֆլարընտան էհէմմիյէթսիզ բարթիլէր կէլմիշ տիր։ Պիրինճի գըրմըզը մալլէրէ 70-72 բարա, իքինճի տէրէճէլէրէ 58-68 բարա վէրիլիյօր. (մէճ. 33 ղըշ.տան)։

Սինիթէր՝ խամէն ֆիյաթը 53-56 բարա տըր։

Զավտար՝ ազ չօգ մէվճուտ վար, գըյէսինէ 36-40 բարա վէրիլիյօր։

Պոգլա՝ Եվրօբա ֆիյաթլարը ույկուն օլմադըգլարընտան, բիացամըզ տուրկուն, Թիւճճարլար էլլէրինտէքի մալլէրինի Թէվզիֆ իթմէքտէ տիրլէր, 50000 գըյէ էլտէն չըգարըլտը իսէ տէ, մէվճուտ մալ բէք չօգ տըր։

Սաման՝ ֆիյաթը տուշմէքտէ տիր, գըյէսի 28 բարայա վէրիլիյօր. (մէճ. 33 ղըշ.տան)։

Սարը տարը՝ պու հաֆթա զարֆընտա հիչ պիր ախզուիթա վուգու պուլմատը։

Պալ մումը՝ քեզա։

Մըսըր տարըսը՝ ճիւզի պիր մըգտար 39 բարայա ֆիրուխթ օլունտը. 150000 գըյէ մէվճուտ վար տէյէ զանն օլունըյօր։

Պէյազ տարըտա մուամէլէ եօգ տըր։

Գահվէ՝ 1650-1850 ղըշ.ա գատար վէրիլիյօր։

Շէքէր՝ Թէպէտտիւլաթ եօգ տըր։ Թրիէսթէտէն ալընան խապէրլէրէ հարէքէթէ կէլմէյէ պաշլայան պու մալ եէնէ կէչէն հաֆթա իչար իթտիկիմիզ ֆիյաթլէրտէ տուրուր. ֆիյաթ՝ քէսմաֆիաստալըգ 135-136 ղըշ.ա գատար տըր։

Բիրինճ՝ Րանկունի մալի 19, Ճէնովա՝ 27-29 ղըշ.ա գատար վէրիլիյօր։

Զէյթուն եաղը՝ մուամէլաթ մահտուտ տըր. գանթարընա 11¼ մէճիտ վէրիլիյօր։

Բէտրօլ կազը՝ Րուս 27, Ամէրիգա 36 ղըշ.ա տըր. 146,000 Րուս, 10000 Ամէրիգան մէվճուտ տըր։

Գամպիօ

Լօնտրա	3 այ	135¾-136⅜
»	3 կիւն	137-137½
Ֆրանսա	3 այ	216-216½
»	3 կիւն	218¾-219¼
Թրիէսթէ	3 այ	465-467
»	3 կիւն	473-474

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ
Թէտավիի խուսուսի՝ իլէթը էֆրէնճիյէ, վէ ալէաթը Թէնասիւլիյէյէ տաիր. Գալաթատա քէօբրիւ պաշը Նումէրօ 6.

(29)

ԶԷՎՃ ՎԷ ԳԸՍԳԱՆՃ ԶԷՎՃԷ

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ
ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԿ
ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ
ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

Էլէն՝ սանտալեասընըն իւզէրինտէ սըչրայարագ.—Զօճուգ սաթըն ալընըր մը։

Գաստօր.—Պազըն, էվվէթ, սաթըն ալընըր, մատամ։

Էլէն.—Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսունըզ. էվլատլարընը սաթան վալիտէլէր վա՞ր մը։

Գաստօր.—Պիր չօգ վալիտէլէր վար քի, էվլատլարընը էօլտիւրիւրլէր, եախօտ իշքէնճէ ու իզաճ իտէրլէր. պիր չօգլարը տա վար քի, չօճուգլարընը սօգագտա պիր սինօր Թաշընըն եանընտա վէ եախօտ պիր քիլիսէնին գաբուսընտա պըրագըրլար։ Տար իւչ չէֆագայա սիւվալ իտինիզ, անասը պապասը օլմայան նէ՛ գատար չօճուգ պազըլմագտա տըր։ Նիճէ ֆագըր գըզլար՝ բաղըթալը վալիտէլէր օլամիյօրլար իքէն, սէֆալէթլէրինտէն նաշի, տիւնեայէ կէթիրտիքլէրի չօճուգլարը Թէրք իտուպ անլէրտէն պիզզարուր այըրըլըրլար։ Հաթթա պազը զէնկին վէ միւթէայիէր մատամլար տախի վար տըր քի պունլար՝ պիր խաթայը կիզլէմէք վէ այպ ու րէզալէթտէն եագայը գուրթարմագ իչիւն կիզլիճէ չօճուգ կէթիրիրլէր վէ չօճուգլարընը ղայպ ու նապէտիտ իտէրլէր։ O զավալլը չօճուգ նէ՞ օլուր՝ եալընըզ պիր Ալլահ պիլիր։ Պու չօճուգ՝ ֆամիլեասըզ վէ քիմսէսիզ պիր չօճուգ տըր. ալէմտէ հէր տիւրլիւ գազա վէ պէլալարա, վէ խուսուսիյլէ զարուրէթ ու սէֆալէթէ միւպթէլա օլուր։ Հէր Նէրէտէ վէ հէր նէ վագթ օլուրսա օլսուն, մէլատէթինին լէքէսի՝ տայմա իւզէրինտէ պուլընաճագ տըր։ Պու չօճուգլարըն չօղը՝ ալընլարընըն իւզէրինէ «Լանէթլի» քէլիմէի միւտհիշէսինի եազմըշլար տըր։

«Վալիտէլէր վար, մատամ. . .

Էլէն.—Էլ վէրիր, պունլար պէտպախթ գատընլար տըր։

Գաստօր.—Էվվէթ, պէտպախթ տըրլար, հէմ տէ էքսէրիյա գաթ էնտէր գաթ պէտպախթ տըրլար, զիրա չօճուգլարընը Թէրք իտէրլէր իտէրլէր, պիր տէ պազըն պունը մէճպուրի եաբարլար իսէ, արթըգ պէտպախթլըգլարը տէրէճէյի Նիհայէտէ պուլըրլար։

«Նասըլ քի կէօրիւյօրսունըզ, մատամ, չօճուղընը՝ կիւզէլճէ պագըպ պէօյլէ Թէճէք զէնկին պիր գարըյա վէրմէյէ վէ եախօտ սաթմաղա մէյլէտէն պիր վալիտէ պուլմագ իմքեանսըզ տէյիլ տիր։ Պէնճէ պու վալիտէ՝ էվլատընը՝ քիմ ալըպ պագաճաղընա ֆիւթուր իթմէքսիզին սօգագա աթան վալիտէ գատար գաբահաթլը տէյիլ տիր։

Էլէն.—Տիմտէք պիր չօճուգ սաթըն ալմագլըղըմը Նասիհաթ իտէյօրսունըզ, էօյլէ՞ մի, մատամ Գաստօր։

Գաստօր.—Պէն սիզէ Նասիհաթ իթմէյօրըմ, եալընըզ պէօյլէ պիր չէյ եաբըլաբիլիր օլտըղընը սէօյլէյօրըմ։ Իշ բէք Նազիք տիր. պագընըզ, Թէտգիգ իտինիզ, տիւշիւնինիզ։

Մատամ տը Գարմէյլ՝ պաշընը իքի էլլէրինին արասընա ալըպ, պիր գաչ տագիգա օ վազիյէթտէ գալտը վէ զիհնինտէ տէհշէթլի պիր Թէլաշ վագը օլտու։ Պիր պէտպախթ գարընըն չօճուղընը սաթըն ալմագ վէ կէօյա քէնտիսինին իմիշ կիպի անը գօճասընա Թագտիմ իթմէք՝ ատէթա պիր մուամէլէի նաճէվմարտանէ վէ ղայրը միւնասիպէ օլտըղընը, պիր ճինայէթ իտուկինի Էլէն Թէմամիլէ հիսս իտիյօր իտի. լաքին գըսգանճլըգ շէյթանը մէրգումէյի Թահրիք ու Թէշվիգ իտիյօր վէ կէօզլէրինի պաղլայօր իտի։ Գըսգանճլըղընտան նաշի հէր շէյի եանլըշ կէօրիւյօր, վիճտանընա հիչ պիր րահաթսըզլըգ տույմամագա չալըշըյօր վէ մէզքիւր րահաթսըզլըգլարը Թէսքին էյլէյօր իտի։ Էլէնին՝ էրմէք իսթէտիկի մագսատտէն պաշգա կէօզիւնէ պիր շէյ կէօրիւնմէյօր իտի. մագսատի տէ գօճասընը եէնիտէն քէնտիսինէ չէվիրմէքտէն վէ անը մուէպպէտէն քէնտիսինէ րապթ էյլէմէքտէն իպարէթ պուլընըյօր իտի։

Մէրգումէ գատընճըղազ՝ նէ քէնտի քէնտիսինէ իգրա իտէճէկի ղարիպ վէ տէհշէթլի հալի վէ նէ տէ էօնիւնէ չըգաճագ միւշքիլաթը տիւշիւնմէյօր իտի։

Պիր չօճուղը օլմագ իչիւն քէնտիսինէ պիր չարէ վէ վասըթա կէօսթէրիլիյօր իտի, պիր չօճուղը օլաճագտը. քէնտիսի իչիւն հէր շէյ պունտա մէրքիւզ իտի։

Էլէն պէօյլէճէ տիւշիւնճէյէ տալտըղը սըրատա Գաստօր՝ պիր ավ Թութմագա հազըրլանան պիր եըլան վէ եա էվմալի հայվան կիպի տիք տիք մէրգումէյէ պագըյօր իտի։ Լաքին կէնճ գարը պաշընը գալտըրըպ պիրտէն պիրէ եիւզինի գալտըրըրըլընճա, պէտպախթ պագըշ գարըընըն չէհրէսի տէ անիտէն Թէպէսսիւմ իթտի։

Գաստօր՝ Մատամ տը Գարմէյլին նէ տիւշիւնտիւկինի էյիճէ անլամագա չալըշըրագ.—Հագիգաթէն պիր չօճուգ՝ գարը գօճա արասընտա էօյլէ պիր պագ տըր քի ասլա գօբամազ։

Էլէն՝ կէօզլէրի եէնիտէն պարըլ պարըլ պարլայարագ.—Պինաէնալէյհ գարարը վէրիլմիշ տիր. մատամ քի վալիտէ օլամայաճաղըմ, պէն տէ պիր չօճուգ սաթըն ալըրըմ. Լաքին պու չօճուղը պուլմագ լազըմ տըր։

Գաստօր.—O գատար զօր պիր շէյ տէյիլ տիր։

Էլէն.—Պանա մուավէնէթ իտէճէ՞քմիսինիզ։

Գաստօր.—Պէն սիզէ խըզմէթ իթմէյէ տայմա հազըր վէ միւհէյյա պուլընաճաղըմ։

Էլէն.—Տիմտէք սիզէ կիւվէնէպիլիրիմ, էօյլէ՞ մի։

Գաստօր.—Ատէթա սատըգ վէ ֆէտաքեար պիր միւթթէֆիգ կիպի պանա կիւվէնէպիլիրսինիզ։

Էլէն.—Զօճուղը պուլաճա՞գմըսընըզ։

Գաստօր.—Պուլաճաղըմ. Էրքէ՞գ մի, գըզ մը իսթէրսինիզ։

Էլէն.—Հանկիսը օլուրսա օլսուն, պէնիմ իչիւն իքիսի տէ պիր տիր։

Գաստօր.—Պաշլըճա եալընըզ պիր միւշքիլաթ վար տըր. սիզին հագիգաթէն չօճուգ կէթիրտիկինիզի գօճանըզա ինանտըրմագ՝ պիր ազ կիւճճէ օլաճագ տըր։

Էլէն.—Էվվէթ, իշթէ ասըլ միւշքիլաթ պունտա տըր։

Գաստօր.—Պունը սիզ խաթըրընըզա կէթիրտինի՞զ մի, մատամ։

Էլէն.—Էվվէթ, շիմտի խաթըրըմա կէլտի։

Գաստօր.—Նէ՞ եաբաճագսընըզ։

Էլէն.—Հէնուզ պիլմէմ, լաքին պիր շէյ պուլաճաղըմ։

Գաստօր.—Հիչ օլմազսա տօգուզ այ Մ. տը Գարմէյլտէն այրը պուլընմաղա մէճպուր օլաճագսընըզ։

Էլէն.—Տօղրու տըր, վէ պու տա պանա աղըրճա կէլէճէք տիր։

Գաստօր.—Մուգթազի օլան պու միւֆարէգաթտան էվվէլ, չօգ տախի լազըմ. . .

Էլէն.—Անլայօրըմ։

(Տէվամը)

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԳԸՆԹԱՅԼ ՎԷ ՆՈՐԹՀԷՐՆ

Մէզքիւր գումբանեալար՝ 1889 սէնէսինէ մախսուս օլան բաքօրթօլարընը մաթպաամըզա իրսալ ու թեպլիղ իլթիմաս օլմաղլա, մէզքիւր բաքօրթօլարըն բէք զիյատէ ճալիպը տիգգաթ ու իթինա օլտուղը՝ միւշահէտէ օլունմուշ տըր։

Սէնէի հազըրէ, եանի 1890 սէնէսի պիտայէթինտէ Սգօթիշ Բրովինսիալ Աշուրանս իլէ Նօրթհ Պրիթիշ էնտ Մէրգընթայլ գումբանեալարը նէգարիկերիլլէ միրլէշմիշ օլտուգլարընտան, իհթիյաթ ագչէսինին եէքիւնիւ 10,000,000 Ինկիլիզ լիրասընը թէճավիւզ իթմիշ, վէ սէրմայէլէրի օլան 3,000,000 Ինկիլիզ լիրասը իլէ վարիտաթը սէնէվիյէլէրի պուլունան 2,170,000 Ինկիլիզ լիրասը՝ մէպլաղը մէզգուրա տախիլ պուլունմամըշ տըր։ Մէզքիւր գումբանեանըն գուվվէթի պու բագգամլարտան անլաշըլաբիլիր։

Նօրթհէրն Աշուրանս Գօմբէնիէ կէլինճէ, պու գումբանեանըն տախի 3,000,000 Ինկիլիզ լիրասը սէրմայէսի, 3,780,000 Ինկ. լիրասը իհթիյաթ ագչէսի վէ 989,400 լիրա վարիտաթը սէնէվիյէսի պուլունտուղընտան, սիկուրթա գումբանեալարը միյանընտա բէք միւհիմ պիր մէվգի հաիզ պուլունմագտա տըր։

Տէրսաատէթտէ վէքիլի վէ աճէնթէլէրի պիր օլան պու իքի գումբանեալար հագգընտա էհալինին էմնիյէթի պէրքէմալ օլուպ, հէր նէ գատար պիր՝ չու պիր գաչ սաթըր միւթալէայը վէ եօլթէ պէրի պիր գաչ ատէտ բագգամը տէրմիյան իտէրէք, եօլէ պիր թագըմ մէտհիյէլէրտէ պուլունմայըր իսէք տէ, մէտհ ու սիթայիշ՝ էքսէրիա մագսատըն խիլաֆընա կիթտիկինտէն, պու պապտէ պիր գաչ մաաշըր կէօրիւլէճէկտիր մէմուլ իտէրիզ։

Նօրթհ Պրիթիշ էնտ Մէրգընթայլ իլէ Նօրթհէրն գումբանեալարը՝ տիւնեանըն էն այէա սիկուրթա գումբանեալարը օլտուգլարընը սըգ սըգ իշան ու պէյան իտէրլէր իսէ տէ, տիկէր հէր հանկը պիր գումբանեա օլուրսա օլսուն այէա վէ միւթէպէր օլտուղընը կիւճճէ իսպաթ իտէպիլէճէկլէրի տախի մէրգում գումբանեալար պիհագգըն պէյան ու իտտաա իտէպիլիրլէր։

Պիր գաչ սէնէլէրտէն պէրու սիկուրթալարտան պաշգա իտէն մաթպուաթ՝ էհալիյի մուճիպը խօշնուտի օլմագ իւզրէ սիկուրթա գումբանեալարընըն աճվալը մալիյէսինի էնզարը ամմէյէ վազ ու թէշհիր էյլէմէկէ արզու իթմիշ, վէ պու սաբէթլէ օ նէվի հէր գումբանեանըն էհալի ինտինտէ, հիսապլարընը սէրպեսթէ նէշր իթմէյէն գումբանեալարտան տահա զիյատէ քեսպը էմնիյէթ ու իթիպար իթտիկի մալում տըր։

Պինաէն ալէյհ Նօրթհ Պրիթիշ էնտ Մէրգընթայլ իլէ Նօրթհէրն սիկուրթա գումբանեալարընըն միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ հիսապլարընը նէշր ու իլան իթմէլէրինտէն տօլայը պէյանը թէշէքքիւր իտիլմէլի տիր։

ԳԻՏԱԿԱՆ

Սուրճին օգտակարութիւնը. — Քօլա-քաֆէին. — Տօքթէօռ Հէքէլի ուսումնասիրութիւնները. — Ճարտար վէլօսիբէտիստ մը. — Միշտ սուրճ խմեմք. — Գիտութեանց Ճեմարանին յունիս 20 ի նիստը. — Վիրաբուժական նշանաւոր գործողութիւն մը։

Ո՛րչափ մեծ յառաջդիմութիւն ըրած է սուրճն. երկրի մը առեւտրական ցուցակը կարող է ցուցնել այն մեծ քանակութիւնն սուրճին զոր կ'սպառէ ժողովուրդն. Արեւելեան ինչպէս նաեւ արեւմտեան երկրաց մէջ, աշխարհիս ամէն կողմը սրճարանները բազմացած են և սուրճ խմելը սովորական բան մ'եղած է կերակրոց նման. Եւ իրաւունք ունինք սուրճը այդքան սիրելու, գաւաթ մը այդ հեղանիւթէն ի՛նչ օգուտներ կուտայ մեզ եւ մեր մտաւորական և մարմնական աշխատութեանց մէջ երբ զգանք հանգստեան պէտքը, սուրճին կը դիմենք.

Ժողովուրդները իրենց սովորութեան և բարուց համեմատ կը գործածեն զանազան նիւթեր առոյգ կազմուածք մ'ունենալու և կարո՛ղ ըլլալու երկարատեւ աշխատութեանց. Այս հարաւային Ամերիկայի բնիկն որ Կ—— կոչուած բոյսը կը գործածէ. նոյնքան ախորժանօք նաեւ Բէրուվիացին կը ճաշակէ քօլայի տերեւները. ափրիկեան սեւամորթները քօլայի ընկոյզը կ'ուտեն և Եւրոպացին երբե՛ք իր թէյէն և սուրճէն չը կրնար հրաժարիլ.

Սուրճը և թէյը հանրածանօթ են մեզ. ամէն օր իրենց անունը մեր ականջին կը հնչէ. բայց քօլա՛ն ի մեզ այնքան հռչակ հանած չէ՛. Ակադեմիոյ ծոցին մէջ ի՛նչ երկար վիճաբանութեանց ծնունդ կուտայ այս քօլայի ընկոյզ անուանեալ պտուղը. երբեմն աննշան կարծուած բաներ ան սովոր ազդեցիկներ կարող են յարուցանել. Տօք. Հէքէլ, Մարսիլիոյ բժշկական վարժարանին ուսուցիչն, մասնաւորաբար իր ուսումնասիրութեան առարկայ ըրած է քօլայի ընկոյզին ազդեցութիւնը քալողներու վրայ. աբեւմտեան Սուտանի սեւամորթները այդ ազդեցութիւնը կրած են. Տեսե՛ք թէ ի՛նչ ներկարար պտուղ մ'է այդ ընկոյզը Ափրիկեցւոյն համար. անով կրնայ երկար ժամանակ քալել և յոգնութեան դէմ դնել Ափրիկեան տօթակէզ կլիմային ներքեւ. Երբ Ափրիկեցի սեւամորթները խումներամ արշաւանքի մը պատրաստուին, իրենց առաջին պաշարը քօլայի ընկոյզն է. սեւամորթ մը ընկոյզ մը միայն ծամելով՝ կրնայ 80 քիլոմէթր արշաւել առանց ուրիշ տեսակ սնունդ մ'առնելու. Ֆրանսացիք իսկ իրենց գաղթականութեանց միջոցաւ ծանօթանալով այս բոյսին մտածեցին գտնել հնարք մը իրենց զօրագունդերուն ընդ երկար կուշտ պահելու և միանգամայն երկար արշաւանաց մէջ կարող զինուորներ ունենալու.

Սուրճը կարելի եղաւ գործածել այս նպատակին համար, և ալճերական այն դժուարին և վտանգաւոր արշաւանքները մեր գործած սուրճին շնորհիւ կատարուեցան, որովհետեւ գաւաթ մը սուրճը անապատին կիզիչ արեգակին տակ ընկճեալ և թմրեալ զինուորները կը վերակենդանացնէր և անոնց կուտար պատերազմական կորով մը.

Եւ սուրճին մէջ կը գտնուի իր ամենէն օգտակար, ազդեցիկ սկզբունքը, քաֆէինն որ լուրջ և ուշադիր աշխատութեանց նիւթ եղած է. Քաֆէինին քանակութիւնը կախում ունի սուրճին տեսակէն, խորովուելու, խաշուելու և պատրաստուելու այլ և այլ եղանակներէն. Այս սկզբունքը ոչ միայն սուրճին մէջ կը գտնուի, այլ նաեւ թէյին, քաքաոյին, քօլայի ընկոյզին մէջ. Գաղափար մը տալու համար ձեզ թէ ո՛րչափ ազդեցիկ են քօլան և քաֆէինն, նկարագրեմ ձեզ մի քանի կարեւոր փորձեր և այնուհետեւ անցնիմ բուն նիւթին, այսինքն այդ բոյսերուն ազդեցութեան վրայ.

Բէրլինեանի մէջ 160րդ զօրաբաժնի հրամանատարը պաշտօնեայ մը ունէր իր իշխանութեան ներքեւ, այդ անձը 1888ին 2,304 մէթր բարձրութենէ մը յաջողած է վեր ելնել և կրցած է առանց յոգնելու տասն և երկու ժամ չորունակ քալել, 25 վարկեան հանգիստ միայն առնելով. Եւ այս յանդուգն արշաւանքին յաջողութիւնը կը պարտի այն փոշիացած քօլային զոր առած է 12 հաբերբերորդակամ քաֆէինի համապատասխանող քանակութեամբ.

Զինուորական բժիշկներն ևս փորձած են և համոզուած են թէ՝ զինուորները կրնան անհամեմատ աւելի արագ քալել եթէ քօլայի ընկոյզին հաւատք ընծայեն. 55 քիլոմէթր կրնաս արշաւել արագ քայլերով, առանց յոգնելու, առանց դժուարութիւն մը կրելու. արշաւանքի միջոցին շնչառական գործողութիւններն դիւրաւ կը կատարուին, կուրծքըն ազատաբար ի գործ կը դնէ իր ընդլայնումներն և կծկումներն և երբեք ենթակայ չը լինիր այն ճնշեալ վիճակին զոր կը ներկայացնէ սովորաբար ամէն կուրծք երբ ամբան եղանակին մէջ արագ արշաւանքներ ընենք. Տարակոյս չկայ որ քօլայի ընկոյզը ծծելով՝ կարող կը լինինք այս առանձնաշնորհումն ստանալու.

Իսկ քաֆէինի օգտակարութիւնը գործնական կերպիւ տեսնելու համար, Նշանաւոր վէլօսիբէտիստ մը օրագրէն հետեւեալը քաղելով կը ներկայացնեմ ձեզ.

«Հոկտեմբեր 20—Երեկոյեան ժամը վեցին սովորական ճաշս ըրի.

«21—Տօքթէօռ Հէքէլի պատրաստած պաքսիմատներէն երկու հատ կառնում. Առաւօտեան ժամը տասնին կը մեկնիմ. Արշաւանքի միջոցին տասն երկու հատ եւս կառնում. ամէն երկու ժամը երկու հատ, անոնց հետ քիչ մը ջուր եւս խմելով. Սկիզբներն դժուար կը քալեմ, շունչս կարճ է, կողերս դժուարութեամբ իրենց ելեւէջը կընեն. Կէս օրին միջոցները ստամոքսային նեղութիւն մը կստանամ, 80 կրամ հաց կառնում. Կը վերստանամ նախկին ոյժս, ստամոքսային նեղութիւնս կը դադրին, գաղափարներս միայն որոշ չեն, այն ծառերն որոց առջեւէն կանցնիմ արշաւասոյր, երեւակայական առարկաներ կերեւին ինձ. Երեկոյին տուն վերադառնալով անմիջապէս կը պառկիմ քունս խաղաղ կը լինի. Նոյն աւուր արշաւանքս 120 քիլոմէթր եղած է.

«22—Զարթման միջոցին անօթութիւն չզգացի. Բազկերակիս զարկը կանոնաւոր է. Ախորժակս կէս օրին սովորական է. Տոկացութիւնս 42 ժամ տեւած է.

Հիմա գաղտնիքը կրնամ պարզել. 120 քիլոմէթրի արշաւանքը, 42 ժամուան տոկացութիւնն եղած են շնորհիւ այն քաֆէինին զոր Տօքթէօռ Հէքէլ դրած էր իր պատրաստած պաքսիմատներուն մէջ. այսուհետեւ ճշմարտութիւն է թէ, առանց տարակոյսի, այն ամէն նիւթ որ քաֆէին կոչուած սկզբունքը կը պարունակէ, մկանանց աշխատութիւնները կը դիւրացնէ և կարի մեծ մասամբ մը կուտայ անընդդատութեան, մինչ մկանանց կորովը անվթար պահելով. և որովհետեւ անօթութեան զգացումը կը յապաղեցնէ և կը նուազեցնէ, հետեւաբար քաֆէին պարունակող սնունդները խոր նայողական են. բաց աստի, զգալի կերպով կը ներգործեն շնչառական և արեան շրջանի կարեւորագոյն պաշտօնից վրայ, կարգիլեն այն շընչարգելութիւններն և սրտի յարատեւ բաբախումներն որք կը պատահին եթէ ծանր աշխատութեանց մէջ լինիմք. Այս օգուտներն ունի ահա սուրճն և իր էական սկզբունքը. Հիմայ կը ճանաչենք անոր օգտակարութիւնն նոյնքան ժամանակ գործածելոյս վերջ. Կրնայի՞նք գուշակել թէ՝ Արաբիոյ տաք կլիմային ներքեւ աճող այդ բոյսը հովուի մը ձեռօք պիտի ճանչցուի մարդոց. մարդիկ պիտի գործածեն զայն և օր մը, ինչպէս այս օր, Գիտութեանց Ճեմարանին մէջ պիտի մտնէ նա և Տօքթ. Հէքէլի և Ժեամէն Սէի նման անձանց կողմանէ լուրջ ուսումնասիրութեանց առարկայ պիտի լինի.

Միայն քաֆէինն է՞ որ կզբաղեցնէ Գիտութեանց Ակադեմիան. Վիրաբուժական նոր գործողութիւն մը կատարուած է որ չաբթուս մէջ ամենէն մեծ աղմուկ յարուցանող խնդիր եղած է. Ամէն լրագիրներ և հանդէսներ կը խօսին այդ նիւթին վրայ. Տօքթէօռ Լանըլօկ մեծ վիրաբուժական գործողութիւն մը կատարած է չորս տարեկան փոքր աղջկան մը գլխուն վրայ. Գանկին վրայ եղած գործողութիւններն գիտնալու ենք որ ամենէն դժուարինն են.

Տղեկը չափազանց փոքր գլուխ մ'ունէր, այդ հիւանդութիւնը կը կոչուի միքրօսէֆալի. Մինչեւ երեք տարեկան հասակը՝ վատաբաղդիկ մանուկը հեղանիւթ սնունդ առած է. չը կրնար քալել, ոտքի վրայ չը կրնար մնալ, անհասկանալի ճիչեր կարձակէ. Գանկը փոքր է, և զգալի կերպով տափակցած է. Լանըլօկ, գանկին ձախ կողման վրայ ճեղք մը բացաւ 0,09մէթր երկայնութեամբ և 0,006մէթր լայնութեամբ. Գործողութիւնը մայիս 9ին տեղի ունեցաւ և յունիս 15ին տղեկը կը ժպտէր, ոտքի վրայ կը կենար, և ստորին անդամները չէին դողդղար. Իսկ այսօր վերջին վիճակը լաւ է. Իմացականութիւնը զարգացման մէջ.

Մանկավարժական թերթ մը այս նշանաւոր դէպքը յիշատակելով կըսէ թէ՝ գիտութիւնը այսօր այնքան յառաջացած է որ ամենէն դժուարին գործողութիւններն իսկ երբեմն անվտանգ կարելի կը լինի կատարել. Եթէ այսուհետեւ ուսուցչաց դէմն ելնէ տխմար, անխելք աշակերտ մը որ ըմբռնման կարողութենէ զուրկ է, պէտք է զրկէ Տօքթ. Լանըլօկի որ գանկին վրայ գործողութիւն մը կատարելով՝ կրնայ անոր իմացականութեան նոր զարկ մը տալ. Կը մաղթեմ որ մեր մանուկները ունենալով կորովի իմացականութիւն մը, երբեք պէտք չունենան վիրաբուժութեան դիմելու.

Մ. Գ. ՄՕՃԵԱՆ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍԷ ՅԼԻՃՔ ԳԻՒՂ

27 Յունիս 1887

Յունիս իւր գեղեցիկ օրերէն մին կընծայէր մեզ. և ես, կ'զգայի մեր ճանապարհորդութեան յաջող ելք մ'ունենալն. Կարի յուզեալ էր սիրտս մեր հայրենակցաց և իմ հարազատից համակրալից ցոյցերէն ու քաղցրիկ համբոյրներէն.

Նաւուն վրայ անշարժ կեցած կը դիտէի իմ սիրելիքն, որք մակոյկներու մէջ նստած կը հեռանային, դրկախառնումէ և մեզ բարի երթ մաղթելէ յետոյ. Ահա սոյն պահուն յուզումս սաստկացաւ և արտասուաց երկու խոշոր կայլակներու դըլորիլն զգացի այտերուս վրայ. Մեքենաբար գացի առանձնանալ խցիկիս մէջ ուր չկրցի զսպել հեծկլտուքն մը. Եւ ի՛նչպէս չհեծէի, ի՛նչպէս չարտասուէի, մինչ եւ ես կը թողէի այնքա՛ն նուիրական յիշատակներ. Ո՛հ, ինձ համար շատ դժուարին է բաժնուիլ այն վայրերէն՝ ուր կը տառապին իմ եղբայրներ, ուր կը մաքառին բաղդին դէմ ա՛յնքան բազմաթիւ հայրենակիցներ, և ուր վերջապէս կը հանգչին իմ նախնեաց, մտերիմներու ու բազմաթիւ հայ կորիճներու ոսկերոտիքն. Ի՛նչպէս թողուլ զասոնք ամենն ալ և հեռանալ առանց յուզուելու, առանց հրաժեշտ չի թափելու աչերէն. Անկարելի՛, անկարելի է այդ.... Ամէն անգամ երբ կը տեսնեմ այն շոգենաւներ որք կը մտնեն Վոսփորի դռնէն ներս, կը թուի ինձ որ անոնք մէկ մէկ հսկայ դագաղներ են սեւ, որոց մէջ կան ամեն տարիքէ ամեն հասակէ անթիւ հայրենակիցներ, որոնք, թէեւ կայտառ ու առողջ՝ կուգան հիւծիլ, մեռնի՛լ ... թշուառութեան մէջ. Եւ արդարեւ այդ թշուառներէ ո՞ր կրնայ յաջողիլ վերադառնալու իւր բնական յարկին ներքեւ. Աւա՛ղ, շատ քիչերն են սակայն, և անոնք ալ իրենց առողջութիւնը գրեթէ բոլորովին կորուսած. Պոլիսը մեր պանդուխտ հայերու գերեզմաննոցն է. Ա՛խ, անիծեալ պանդխտութիւն, արդեօք երբ պիտի ազատի մեր ազգն քո սոսկալի ճիրաններէն. արդեօք ե՞րբ պիտի խորտակուի քո կուռ շղթան.

Մինչ ես լալէն, անշարժ ու մտախոհ թաղուած էի այսպէս տխուր զգացմանց, տխուր մտածմանց մէջ, շոգենաւն տուաւ յանկարծ՝ չուի առաջին նշանն. Խցկիս դուռը բաց ունեցայ. Հայրս էր այն եօթամեայ վտարանդին, որ ներս մտնելով՝ ուրախ դիմօք և գոհ սրտիւ մէ գոչեց. «Ահա նաւն կը մեկնի՛». Նաւն իւր վերջին սուլն հնչեցուց և սկսաւ շարժիլ. Տարատափին ելայ և սկսայ դիտել սիրանօք Վոսփորի գեղազուարճ ափունքն, մերթ յԱսիական, մերթ յԵւրոպականն ուղղելով աչկունքս. Տօլմապահչէի հրաշագեղ պալատն, այլ և այլ հոյակապ շէնքեր, գեղեցիկ ծովափեայ տուներ, մինարէներու գագաթունք, կիսաքանդ բերդեր, և Վոսփորեան դալարազարդ ափունք աչացս առջեւ կուգային ու կանցնէին արագօրէն. Վերջապէս մտանք ի Սեւ ծով. Արեգակն իւր ոսկեփայլ ճառագայթներու վերջին շողերն արձակեց այն սեւ ջրերու վրայ և աներեւութացաւ. Գոգցես պահեց իւր սիրուն դէմքն կամ սուզեցաւ այն վէտ ի վէտ ալեաց ու անդնդոց մէջ. Ես ալ վար իջայ տարատափէն, խցիկս մտայ, և փոքրիկ անկողնոյս վրայ ընկողմանած՝ սկսայ խոկալ, չգիտեմ որքան ժամանակ.

Յունիս 28

Առաւօտը գեղեցիկ էր, ծովը խաղաղ, և մեր նաւն կը յառաջէր Ասիական ափանց խիստ մօտէն. Մեր աչաց հանդէպ կը պարզուի մի մեծ շարք բարձրաբերձ լերանց ու բլրոց, որք ծովափէն ժայռերով կսկսին և կը բարձրանան հսկայաձեւ. Նոցա կողերուն, գագաթանց վրայ կը տեսնուէին խիտ խիտ անտառներ, մացառներ և ուրեք ուրեք փոքրիկ արտեր ցորենի, գարիի, եգիպտացորենի եւն. Լերանց այս ընդարձակ և երկարաձիգ գօտին տեղ տեղ խզուած է մեծ ու փոքր ձորերով, որոց եզերաց վրայ կը նշմարուէին փոքրիկ հիւղեր ու վրաններ. Սոսկում կազդէին մարդուս այն անթիւ բլուրներ՝ որոնք միմեանց վերայ խճողուած են, այն անհամար սեպ ժայռեր՝ որոց վերայ փշուր փշուր կոլլան փրփրադէզ ալիքներ.

Երեկոյին հրացանի մը բոմբիւնն լսելով դարատափն ելայ, ուր մի դեռահաս նաւաստի հրացէն ի ձեռին ծովը կը դիտէր. Տեսայ հոն մի կէտ որ կը ճգնէր գերազանցել նաւն վազքի մէջ. Ուրիշ մը ալ տեսայ, որուն մէջքէն առատ արիւն կը հոսէր. Զէր վիրաւոր՝ հարուածն. Ամեհի կենդանին իւր տտունը բաղխեց ուժգին նաւուն կուշտին, շըրջան մը ըրաւ և հուսկ ուրեմն սուզեցաւ անդնդոց մէջ. Քիչ վերջը, նաւն առաջին անգամ լինելով կասեցուց զիւր ընթացքը Ինէպօլուի առջեւ. Մի բազմութիւն արանց դիզուած էր ծովափն. Իսկ Թուրք կանայք ու աղջկունք կարմիրներ հագած և գլուխնին ճերմակ թիւլերով ծածկած՝ ժողովուած են քաղքին մօտ բարձրացող բլրի մը վերայ և զմեզ կը դիտեն.

Տեղւոյն Թուրք նաւաստիք, իրաւամբ զարմանալի ճարպկութեամբ ու աշխուժիւ կը թիավարեն իրենց հին մակոյկներն ու կուրերն, ուղեւորներ բերելով մեր նաւն և հակեր փոխադրելով անտի. Մրգավաճառք փայտեայ կշռոցներ և քարէ կշիռներ ի ձեռին կը խուժեն շոգենաւէն մէջ և աժան աժան տալով քաղցրահամ տանձ, սալոր, ընկոյզ եւն. մեկնեցան. Նաւն գիշերուան ժամը մէկին սկսաւ յառաջել իւր շոգի.

Յունիս 29

Առաւօտ էր. Սիւքն կը փչէր քաղցրիկ, վէտվէտ շարժելով յոյժ տարրն, որոյ մէջէն կերեւէին ու կը սուզէին ազգի ազգի ձուկեր. Մերթ ընդ մերթ աչացս կը հանդիպէին թռչնոց երամներ, որք խմբովին կը ճանապարհորդէին հիանալի եւ և էջով մը. Դարատափին ելայ մի քիչ զով օդ ծծելու համար. Ցամաքէն բաւական հեռի էինք. այլ կարելի եղածին չափ կրցի նշմարել նորա բնական վիճակն. Ծովեզրն երեկուան նկարագրածիս հակապատկերն էր բոլորովին. Մինչ անդ կը տեսնէի հսկայաձեւ լեռներ, դեղաղէզ բլուրներ, և միմեանց վերայ խճողուած ժայռեր, աստ կը նըշմարեմ միայն սեւ սեւ անտառներ աճած ուռճացած հարթ մակարդակներու վերայ, որոց կռնակը հեռուն կերեւին դարձեալ լեռներ ու բլուրներ, այլ ասոնք չեն ծածկուած վայրի բոյսերով. Նոցա ոսկեփայլ կողերու վրայ յայտնի կը տեսնուէին ժրաջան մշակին քրտանց ու այնքան ճգանց բերկրաւէտ արդիւնքն. Մըշակեալ տեղերն այնքան կը շատնան որքան կը յառաջեմք. Տակաւ կերեւին Սամսոնի արտերն որոց մէջ այժմէն իսկ կանգնուած են որայից դէզեր, կերեւին գեղեցիկ, ծառաշատ այգիներ ու պարտէզներ, և ահա մեր աչաց առջեւ կը պարզուի գեղեցկադիր քաղաքն, ուր հանդէպ նաւն խարիսխ նետեց առաւօտեան ժամը 2½ին. Թիավարք կերթեւեկեն հապճեպիւ սահեցնելով նաւակներն. Ժամը 6½ին նաւն զիւր ընթացք վերսկսաւ արագաթռիչ.

Յունիս 30

Գիշեր էր. Երկնակամարն աստեղազարդ, և խաղաղ էր հով ու ծով. Բնութիւնն համայն կը լռէր. Կը քընէի, և մերթ քաղցրիկ, մերթ չարագուշակ երազներով կը հրճուէր կամ կը տխրէր յոյժ իմ սիրտ երբ մի ժխոր զարթոյց զիս ընդոստ. Դարատափն վազեցի ու անկից կը նշմարուէր փարոսի մ'աղօտ լոյսն. Կիրասոնի մօտեցած էինք. Ճանապարհորդք չունի պատրաստութիւն կը տեսնէին. Նաւն մեղմիւ կը շարունակէ զիւր ընթացք և հուսկ ուրեմն կը կասեցնէ զայն.

Ցամաքէն մակոյկներ արագօրէն կը մօտենան շոգենաւուն և զայն կը շըրջապատեն. Աշխոյժ թիավարք փութանակի ցամաք հանեցին զմեզ. Ժամը 6½ էր յանժամ. Փոքրիկ սենեակ մը վարձեցինք. Երեկոյեան դէմ շըջիլ ուզեցի քաղքին մէջ, նեղ և անկանոն փողոցէ մը կանցնէի, երբ կանգ առի հիանալի այլ աւաղելի տեսարանի մ'առջեւ. Դարաւոր ու փառաւոր հնութիւն մը կը պարզուէր աչացս առջեւ. Մի մեծ սարաբլրի գագաթն՝ կանգուն կային հսկայաձեւ պարսպաց կիսաքանդ որմերն. Կանգ առի և սկսայ դիտել սիրանօք նորա վսեմ դիրքն. Փափաքեցայ զայն մօտէն տեսնել, ուստի ինձ ցուցին եօթամեայ մի Թրքի լաճ, որ խոստացաւ նոյն իսկ բլուրին վրայ բարձրացնել զիս, իւր ծառայութեան փոխարէն մի քանի փարա խնդրելով. Նորատի բոկոտն Թուրքը կառաջնորդէր զիս օձապտոյտ և քարուտ արահետէ մը. դժուարաւ կրնայի ինքզինքս կանգուն բռնել ու փոփոխել քայլերս. Վերջապէս ի կատար բարձրացանք. Գագաթն մի քիչ հարթ է և ծածկուած սեւ հողով մը. մանաւանդ՝ մեծամեծ սալերով որք բլուրին ստորոտէն կսկսին և կը կազմեն նորա կմախքն, տալով նմա մի վսեմ և քաջ դիրք ռազմական. Այս աձագին քարաբլուր ծովուն մէջ մխեալ է, և իւր երկու կողմերէն մինչեւ ծովափը երկարաձգուած է երկու պարիսպներ, որոց մի մասն միայն կանգուն է, և այն ալ կիսակործան. Գագաթան վրայ եւս կը բարձրանան մի քանի քանդեալ բերդեր. Բլրին ճակատը դէպ ի ծով զետեղուած է մի հի՛ն դղեանօթ. կէս ժամու չափ թափառեցայ աւերակաց մէջ, միշտ հետաքրքիր և յուզեալ.

Բլրին գագաթէն լաւ մի դիտեցի քաղաքն որուն մի մեծ մասը նորա կողերուն վրայ զետեղուած է. Անդ դիմած էին ու կը դիմէին, բարեկազմ և կարմիր կարմիր այտերով գեղեցիկ հելլէնուհիներ որք մետաքսեայ երփներանգ զենջակներ կապած էին իրենց մէջքին, սպիտակ նուրբ քօղեր առած գլուխնուն վերայ, լայն, երկայն և գունաւոր վարտիքներ, նուրբ կօշիկներ հագած և վզերնին զարդարած շար ի շար փայփլուն ոսկիներով. Ժպտուն են նոքա որոց կը քծնին հելլէն չարաճճիներ. Վա՛ր իջայ, անտի յոյժ զգածեալ.

(Տեւ-Կ)

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—Իզմիրտէն եազըլտըղընա կէօրէ, Ագհիսար գազասընտա Գունտուզլու ճագ գարիյէսինտէ գօճա Հասան օղլու Իպրահիմ նամ քիմսէնին խանէսինէ ախիրէն 8 հայտուտ կիրէրէք, մէրգումըն զէվճէսինի գաթլ իլէ պօղազընտաքի կէրտանլըղը գասպ իթմիշլէր, վէ պաաէհու զէվճինի տախի գօլընտան եարալայըպ ֆիրար էյլէմիշլէր տիր. Հայտուտլարըն թաագիպինէ սէվգ օլընան սիւվարի ժանտարմալար, Տիքիլիտէ մէրգումանա եէթիշէրէք, բէհլիվան Քիւրտ Եուսուֆ վէ Եաթաղանլը Ալի իլէ պէրապէր ճիւմլէսինի տէ տէրտէսթ էյլէմիշլէր տիր. Եշգըյայի մէրգումէ՝ ախիրէն Թիմուրճըգ ճիվարընտա պազը գաթլըճըլարը տախի թութմուշ ագչէ վէ հայվանլարընը գասպ իթմիշլէր տիր.

—Զէրիկօ աասըր սաճիրինտէ գարայա օթուրմուշ օլան Լօյտ գումբանեասընըն Պերէնիճէ վաբօրը՝ էյան օ թէհլիքէլի հալտէ պուլունուպ, մէզքիւր վաբօրըն թախլիսի՝ ղայէթ կիւզէլ վէ սաքին հավալար օլմասընա միւթէվագգըֆ իմիշ. Մէզքիւր վաբօրըն տէրունինէ սու տոլմուշ օլտուղընտան, էմթաաի թիւճճարիյէ քեամիլէն պօզուլմուշ տըր.

—Ֆրանսա բօսթա վէ թէլէկրաֆ նազըրը սապըգ մէպուսանտան Մ. Կրանէ՝ օղլու իլէ պէրապէր պու բէրրէ Տէրսաատէթէ կէլիպ Պէյօղլունտա Օթէլ տը Պիզանսա էնմիշ տիր.

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տպարան եւ Գրատուն

ԲԱՑԻԿԱՆ

Ն. Հ. ԱՐԱՄԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Զաքմագճիլար Եօղուրու

Ճակատեան խան, Թիւ 8, 9, 10, 11

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ քարեշիշատակ Հօրս՝ Ճանիկ Արամեանի համարաւոր Տպարանն՝ զոր ցարդ օտար ձեռքեր կը վարեին՝ այս անգամ ուղղակի մեր վարչութեան ներքեւ առած եմ։

Այս առթիւ պէտք եղած միջոցներն ի գործ դրած եմ լիուլի գոհացնելու համար զամէն անոնք՝ որք քարեհաւատիւ իրենց վստահութեամբ պատուել զմեզ։

Տպարանիս մէջ կը գտնուին Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Յունարէն, Բուլկարերէն եւայլ ամեն լեզուի տառեր՝ իրենց պարզ եւ զարդարուն տեսակներ։ Ինչպէս յառաջ ունեցած եւս ամենամեծ խնամով պիտի տպագրուին ամեն տեսակ գրքեակներ, ինչպէս նաեւ հարսանեկան Հրաւիրագիրներ, Այցեստուներ, Նամակագրութիւններ, Մահագոյժներ եւայլն, եւն։

Տպարանս իրեն նշանաւորապէս բնորոշ է Գունոյ չափաւորութիւն, պարկեշտութիւն, փութաջանութիւն եւ այն ամեն հանգամանքներ որք յատուկ են Ճանիկ Արամեան Տպագրատան։ Կը հրաւիրուին Պատ. Հեղինակք եւ Արգոյ Ազգային փորձով հաստատել մեր քառածներն։

ՆԵՐՍԷՍ Ճ. ԱՐԱՄԵԱՆ

ԾԱՆՈԹ — Դատարանեան եկած յանձնարարութիւնք ամենայն ճշդութեամբ եւ փութով կը կատարուին։

ՆՈՐ ԳԱՍԱԳՐՔԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Ց. Գ. ՔԱԼԱԳԱՇԵԱՆԷ

Տեղագրութիւն Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յատակագիծ պատկերով Վ. ոստրի։ — Աշխարհագրութեան ուսումնական նոր գործիք մ'է։ Ամենայն հմար անհրաժեշտ գասագիրք մ'է ի պէտս Պոլսոյ վարժարանաց։ Կը ծառայէ նաև իրը ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան. գործի մարդոց համար ունի ցուցուած մը՝ Կ. Պոլսոյ խաներուն ընդհանուր ցուցակը 100 փր.

Աշխարհագրութեան Նախապատրաստական դասագիրք. Բնական, Ուսումնական և Քաղաքական։ Բ. տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխեալ և ճոխացեալ՝ մանկավարժութեան Ներագոյն պահանջմանց համաձայն։— Պատանաւորապէս ընդարձակ կը խօսի Օսմանեան Պետութեան, ինչպես նաև դրացի երկիրներու՝ կովկասի և Պարսկաստանի վրայ 3 ղրշ.

Թուագիտութեան Նախապատրաստական Դասագիրք. Մասաւոր և Գրաւոր. Դ. տպագրութիւն.— Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանկական բազմաթիւ պարզ և ընտանի խնդիրներով ճոխացած 3 ղրշ.

Թուագիտութեան Կրթ Դասագիրք. Տեսական և գործնական. Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ և պարզ ու դիւրընթացելի ապացուցութիւններով պատրաստուած. կը բաժնուի երեք մասերու.

Մասն Ա.— Զոյս գործնականութիւն ամբողջ թուոց, 650ի մօտ հրահանգներով և գործնական խնդիրներով. Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 ղրշ.

Մասն Բ.—Զափք, կշիռք և դրամք. Տասնորդական կոտորակք. Ցասկութիւնք թուոց. Հասարակ կոտորակք. Թուաբերիայ հին և նոր չափուց և կշռոց բաղդատութիւն. Նոյն չափուց և կշռոց դիներուն բաղդատութիւնը. մօտ 500 հարցանգիք և գործնական խնդիրք. Ագեւակք. 4 ղրշ.

Ա. և Բ. Մասունք միասին կազմուած 7|2 »

Մասն Գ.— (Մասից ներքեւ)

Հեղինակին հացէն. Յոհան Գ. Փալագաշեան, Կ. Պոլիս, Ուզուն Զարշը-պազր, Փորադրիշ Եբուանդ էֆ. Փալագաշեանի խանութը, թիւ. 402։ 20—1զ

ԻՆԿԻԼԻԶ ԷՎ ՖՐԱՆՍԷԶ

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱՍԷ ԻԶԻՒՆ

ՊԷՕՑԻՒՔ ՏԷԲՕԶԻԹՕ

ԱՆԹՕԱՆ ԳՕԳՕԼԱԹՕՍ

Գալաթա Թիւնէլ Ոստոցը Ն՝ 28-30

1890 ապրիլին 16/28ինճի բազար երեթսի կիւնիւնէն իթիպարէն ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԷՐԿԻ ՎԷ պէօյիւք սաթըշ

Մ. Անթուան Գոգոլաթօս ախիրէն էվրօբանըն էն պէօյիւք փապրիգալարընը կէպէրէք հէր չէչիտէն պիր խայլի մանիֆաթուրա մալի ալագ իթմիշ օլտըզընը՝ Տէրսաատէթ վէ ճիվարընտա պուլընան պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ իլան իթմէքլէ քէսպը փախր էյլէր։ Էմթասի մէղքիւրէ՝ կէրէք թօքտան վէ կէրէք բէրաքէնէթ օլարագ ղայէթ էնվէն ֆիյաթլա մէյտանը ֆիրուխթէ վազ օլընմըշ տը։ Ֆիյաթլար մագթու օլուպ, սաթըն ալընճագ էմթաանընն պէտէլի՝ լիրան Օսմանի 108 ղ. տան օլարագ բէշինէն ալագ օլընը։

Մ. Անթուան Գոգոլաթօս՝ ղայէթ սէչկին վէ նէֆիս մալար իշիւրիւ իթմէք իշին կէր քէսին սէրկիի մէղքիւրէ միւրաճաաթ իտէէյինէ չիւպհէ իթմէղ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ

ԵՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 28 յուլիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	96-1/16
Օսմ. էսհամը աչքլուը	18-
» » գաբանտը	17-7/8
» » Սէրի Ա.	30-1/2
» » » Գ	25-1/2
» » » Ս	17-7/8
Սթօման 1871	97-
Օսմանլը Գանգասը	13-1/8
Ռուսիա իսթիգրազը	107-3/4
Մըսըր տուլ. մուրթահրտէ	98-1/8
» իմթիյազը	101-3/8
Տաքրա Սանիյէ Մըսըր	83-1/4
Թուլիւա իսթիգրազը	101-1/4
Գուլկար իսթիգրազը	-
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25-48-80

Բարիզ 28 յուլիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	92-57 1/2
» » 3 1/2 %	106-90
Եէնի Օսմ. էսհամը աչքլուը	18-25
» » » գաբանտը	18-20
Մէ...ոռէլէ Սէրի Գ.	24 20
» Ս.	18 35
Ռուսէլի չըմէնտըֆէրի	76-37 1/2
Օսմանլը Բէժիխի էսհամը	-
» Գանգասը	531 25
Գրէտի Լիօնէ	755-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1245-
Գոնթրուար տ'Էսգոմթ	621-25
Միւվէյրը ագսիոնը	2521 25
Իթալիա էսհամը	93-65
Մըսըր Ֆոնտ. մուրթահրտէ	478-75
Բուօրիէ Թիւրքի	-
Եռուան 5 % 1879	471-25
Գամպիո 3 այ վատէ	25-27

Վիէննա 28 յուլիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	116-30
Ռուսէլի չըմէնտըֆէրի ֆի.	36 20
Օսմանլը Բէժի աքսիոնը	120-

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ուս. տիւն ագչ. գաբ.	19-20
» » » էն եէնէքսէք	19-22
» » » էն աշալը	19-17
Ռու սապահ աչքլուը գ. ք.	19-21
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.	55 20
» » » էն եէնէքսէք	55-30
» » » էն աշալը գ. ք.	55-10
» » » աչքլուը	55 20
Մըսըր մուրթահրտէ գաբ.	-
Ռու սապահ աչքլուը	-
Սէրի Ա.	39 20
» Գ.	23-20
» Գ.	19-21
Ռուսէլի չըմէնտըֆէրի	75-75
Ագչէ ֆարկի	6-
Բէյօր Դրչ.	-
Հէվալէսիզ »	25

ՓԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԱՐԸ

Դրէտի ժէնէրալ	09-06
Սթամպոլ պանգասը	6 36
Մօսիէթէ ժէնէրալ	4-30
Թրամվայ	4-97 1/2

ԱԳՕԶԼԷՐԻՆ ՓԻՏԱԳԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Դէր Բէյ
Պէյազ մէճիտիյէ ֆիրգը	108 11
Մէճիտիյէ »	100-30
Պէշլիք »	103-30
Ալթընլըզ »	103-30
Ինկիլիզ լիրասը	110-14
Ֆրանսըզ ալթունը	87-27
Բոլ	90-35
Դրէմից ալթունը	81-20
Գարալօն գամէսի	07 80

ԹԱՍՖԻՏԻ ՓԷՍԱՂԷՏՏ

10) լիք քեսաղլըտ	-
20) » »	12 20
500) » »	-
500)» »	-
1000)» »	12 20
10000)»	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍՓԷՐԻ

ճանիպը ալիսխնտէն

(Նումէրօ 10)

Տէպրէտէքի ասաքիրը Շահանէ իտարէսի իչիւն մահալինճէ մէվգբի միւնագասատ պուլընան նան վէ տագիգին պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարըն չէհրը հայի բուսինին երկիրմի իւչիւնճիւ կիւնիւնէ գատար մագասը Սէրասքերի Լէվազիմաթը Ուսումիյէ տարիբէսինէ կէլսէլերի իլան օլընը։

Ֆի 14 թէմուզ 1890

3-2

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍՓԷՐԻ

ճանիպը ալիսխնտէն

(Նումէրօ 11)

Պրուսատա Ըշբդլար մէվգբինտէ ինչա օլընմագտա պուլընան մէքթէպը իտատիի ասքերի իչիւն օթուղ պին ատէտ Մարսիկա թաղա քիրէմիտինին պէհէր պինի սեքիզ եիւզ եէտի պուչուգ վէ մահիրէլիկին պէհէր պինի էլլի եէտի պուչուգ ղրուշ ֆիյաթյա վէ մէքթէպէ թէսիմ շարթըյլա թալիպկի էօհտէսինտէ օլուպ, թէմուզըն երկիրմի իքինճի բազար կիւնիւ գարարը գաթիսի իճրա օլընաճաղընտան, թալիպ օլանլարընը՝ Պապը Սէրասքէրիատ ինչաաթը ասքերիյէ տահիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլընը։ 3-2

ԱՆՕՆԻՄ ՕՍՄԱՆԼԸ ՊՈՒՋ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԷՐՄԱՑԷՍԻ 110,000 ՕՍՄԱՆԼԸ ԼԻՐԱՍԸ

ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ ՍԹԷՆԻԱՏԱ

Տէբօյը քէպիրի, Մօմխանէտէ վագը Սիթէ Ֆրանսէզ սախիլինտէ Նօ. 146

ՊՈՒՋ ՇԻՐՈՒՆՔ ՕԼՈՒՆԱՆ ՏԷՐՕԼՈՐ

Պէյօղլունտա. Լինարտի սօգաղընտա, Պալըգ-Բազարընտա, Թաքսիմտէ, Գասըմ-Բաշատա, Խասքէօյտէ։

Գալաթատա. Միլլէթ խանընտա, Թօբխանէտէ, Գուլէ-Գաբուսընտա։

Սթամպօլտա. Պաղչէ-Գարուտա, Թաչ խանընտա, Սիրքէճիտէ, Սուլթան-Պայազիտտէ, Շահզատէ-Պաշընտա, Ագ-Սէրայտա, Սուլթան-Մէհմէտտէ, Ուունգարանընտա, Ֆէնէրտէ, Գում-Գաբուտա, Վանկատա, Սամաթիատա, Մագրիքէօյտէ վէ Այ-Սթէֆանօստա։

Պալէատէ կէօսթէրիլէն մահալլէրտէն մատա, մէղքիւր չիրքէթին ապրապարը սաիր հէր մահալտէն կէչէճէք տիր։

Պօղազ իչինին Ռումէլի ճիհէթի. Պէչիքթաշտա, Արնավուտքէօյունտէ, Ռումէլի-Հիսարընտա, Պոյաճըքէօյունտէ, Եէնիքէօյտէ, Թարապիատա վէ Պէյօղլուքտէրիտէ։

Պօղազ իչինին Անատօլու ճիհէթի. Իւսկիւտարտա։

Պալէատէ իշարէթ օլունմայան քէօյլէրէ տախի մէղքիւր Շիրքէթին սանսալը հէր սապահ վէ ագշամ ուղրայաճագ տըր։

Պահրը Մարմարա. Հայտար-Բաշատա, Գատըքէօյտէ, Մօտատա, Էրէնքէօյունտէ, Մալթէրէտէ, Գարթալտա, Բէնտիքտէ վէ Ատալարտա։

Ապօնըման պիլէթի իչթիրա իթմէք արզուսընտա օլան զէվաթ՝ մէղքիւր Շիրքէթին Մօմխանէտէ վագը Սիթէ Ֆրանսէզտէքի 146 նումէրօյը Տէբօյը Քէպիրինէ, էգզոնիմիգ Գոօբէրաթիվ Սոսիէթի Լիմիթէտ Սթէֆէնսոն վէ Գումբանիասընա, վէ Պուլ տէբօլարընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

Իչպու Շիրքէթ, եէմէք սուֆրալարընը, սալօնլարը վէ պալօ սալալարընը թէզլեին իթմէք իչիւն պուզտան բիրամիսլէր իսալ իտէր։

Շիֆաֆը բիրամիսին ֆիյաթը 1 1/2 լիրա։—Շիֆաֆսըզ բիրամիսին ֆիյաթը 1 լիրա։

ԻԽԹԻՐԱԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

Ն. ՎԱՑԵԱ ՀԱՊԼԱՐԸ

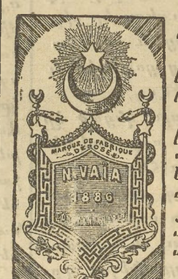

Իսկալ, գանը պասուր վէ գէլէրին խասթալըգլարընը թէտաալի իչիւն պիրիճէք իլան տըր։

Մէղքիւր հապլարընը խթիմալի իչիւն ճէմիկէթը թըպպիէթի Միւլէյէ թարաֆընտան 1504-1838 նոյեմբեր 23ում բուխասթնամէ իթա օլընմըշ տըր։

Զիքրը օլընան հապլար՝ պիբինճի սընֆ էճզաճըլարտան Ժ. Անտրիա թարա

Ֆ. Նատան թէրթիպ օլընրը։

Ն. Վայեա հապլարը՝ միւնհասրբէն նէպաթաթտան թէրքիպ իտիմիշ օլուպ, պալըրտագլարա միւթէալլիգ խասթալըգլարը սէրի պիր սուրէթտէ թէտաալի իտէր։ Աֆրպպա թարաֆընտան իթա օլընան պիր խայլը չահատէթնամէլէրտէ տախի, մէղքիւր հապլարընը՝ զիքր օլընան խասթալըգլար իչիւն չիթապախշ օլտըզը պէյան իտիմիշ տիր։ Պուհնտան մատտա զիքր օլընան հապլար՝ Էվէօրատա օլարընը կիպի բայթ պիթիմըզտա տախի բէք զկյատ քէսպը նամ ու չէօհրէթ իթմիշ օլուպ, բաղտէթլու էհալիպու հապլարընն նէթիճէյի չիթապախշանընը կիւնտէն կիւնէ թագտիր իթմէքէտ տիր։

Գօլէրա կիպի պիր խասթալըգ զուհուրնտէ իհթիյաթ օլմագ իւզրէ մէղքիւր հապլարտան պիր թանէ սապահ ալմալը տըր։ Հէր իշէտէ 24 հապ պուրընը, պունդն սուրէքը իսթիմալինի թարիֆ իտէր 17 ոմլ սանտան պիր տէ թարիֆնամէ մէվճուտ տըր։

Պէհէր շիշէնին ֆիյաթը՝ Սթամպոլ վէ ճիվարը վէ վիլայաթ իչիւն 1 մէճիտիյէ վէ սէլամլըք էճնէսպիյէ իչիւն 3 ֆր. տըր։ Իտարէսի, ֆապրիգասը վէ ումումի տէբօղիթօսը՝ Գալաթատա Խավեար խանընտա պէյիւք գարուն ի.սթիհնտէ 2նճի վէ ճիւնճիւ գաթիարտա տըր։ Մէղքիւր հապլար՝ Տէրսաատէթտէ, վիլայաթտա վէ մէմալիքը էճնէպիյէտէ քեսին պիլիճիսէ էճզաճանէլէրտէ վէ էճզա տէբօղիթօլարընտա պուլունը։

Մէղքիւր հապլարընն սահիպլէրի Տէրսաատէթտէ Ա. Օլիվօ վէ Ն. ՎաՑեա

Տէրսաատէթ

ԹԷՅԻՐԱԼԹԵՆ ՎԱՔԵՕՔԱՐԸ

ԻՏԱԼԻԱՅԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթտէ Իթալէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ սիւրաթ ...ասը։

Պէհէրա գաբատանը թահրթը գօմանտասընտա Պալտինէլլի նամ վաքօր 1500 թօնէլաթօ համուլէսինտէ վէ 300 պարկիր գուվվէթինտէ օլարագ ալաֆրանկա յուլիսին 30ընճը չարշէնպիհ կիւնիւ էօյլէնտէն սոնրա պապիր. սատթ համ Տէրսաատէթտէն հարաքէթլէ ԶԱՆԱԳԱԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲՈՐԷՅԻ օղրայարագ բուպար երթէսի սապահէսընը 4 պուչուգ կիւնտէն ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասէլէթ իտէճէք տիր։

Եօյճու պիլէթլէրի ֆամիլիասա վէ կիսիպ կէլմէ պարտագա, թէնզիլը ֆիյաթլա ֆիւրուսթի օլընուր։

Վագրօրատա պիրինճի սընֆը սուֆրա թագըմը, պունտօ օտասը, հէքիմ վէ խրամէթճի գասընը վար տըր։

Եէնի բօսթաի մէղքիւրէնին ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ հէր չարշէնպիհ սապահընը հարաքէթի իտէն պէրքիլէթիւ շամ վարօրլարը տօղրու ԵԱՖԱ.յա հարէքէթ իտուղ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ 44 սաաթտա պԷՐՐՈՒՆԹա վասբյ օյուբ, վէ ԹՈՒՐԱՊԱՆՈՒ, ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆա օղրար

Բօսթաի մէղքիւրընն Գրբմրընը տէնէզէ իլէ՝ վարօրլարը հէր Ճումատա կիւնիւ. Պրինտիզի բօսթա չանթասընդն միւվասէլէթինտէն սոնդրա Սիւվէյշէյտէն հարէքէթլէ, Ճիտատ, Սուաքիմ, Մասուա, Հիւանյատա վէ Ատէն իսքէլէրինէ ուղրար։

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ եիւքլէթմէք իսթէյէնլէր՝ Սթամպօլտա Խան Էօնիւնտէ վէբրիւ պաղչասա Եէնի Վալիտէ խանընտա գումբանէտի մէղքիւրընն ատէնթէքատէսինէ միւրաճաաթ իթմէյի տիրլէր։

Իչպու ատէնթէքատէ պէտէլի Մըսըրն պիլիճիւմէյի բօսթա խասբէխանէլէրինտէ թէէնպէ օլընմագ իւզրէ բօսթա բօլեցալարը [Մանտաբօսթ] տախի իթա խտէր։

Հէր սընֆի եօճու Լչիւն Գէ յօղունտա Տօղրու եօլտա 170 նումէրօյա մահալատէ Մ. Մ. Թօմսա Գուգ վէ եվլատա ատէնթէքասընա միւրաճաաթ օլընը։

ՍԹԱՄՊՕԼ ՇԵՀԷՐԻՆԻ

ԹԷՆՎԻՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սթամպօլ Հավա կազ Շիրքէթինին՝ կազ պորուլարը վաղ իթմէք ամէնյաթը խիտամ պուլմագ իւզրէ օլտուրընտան, թարիֆաաը մուճինպնտէ զարէթ իտարէյի օլան իշղու ուսուլը թէնվիրիկէյի խաթմալ իթմէքէ խաթէյինէր՝ շիրքէթէտ մէղքիւրէ ռէ միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։

Խանէ վէ էպինէյէ սաիրէ ռէ ուզաթլաճագ խուսուսի կազ պորուլարընն պէտէլի, վէ մահալիսէ վագ ու թէէրքիպկի մէսաֆիրի զարէթ ճիւզի օլուպ, թարիֆաի թարիֆայա նազարէն էհալինին էն միհնթամ արընքը պիլիճ պու կազը իսթիմալ իտէպիլէճէք տիր։ Բ.

4	մամ գուվվէթինտէ	4 սաաթ եանան	կազ $2^3/_4$
5	» » »	» » »	$3^1/_4$
10	» » »	» » »	$6^1/_2$

Պու հիսապամա պիր սաաթտա զարէթ բարլագ օլարագ հավա կազը եագանլարընն 2—3 բարա ամճագ սարբի իտէճէքլէրը, վէ պուհնտան մնատտա սու կազը վէ զէ ֆիրն եազը եագանլար կիպի լամպա վէ շիշէ վէ «կլոպ» վէ ֆիլիթլ կիպի գլրբլը վէ պիլէր շէմլէր տայմա սաթրն սլմագա վէ հեր կիւն շիշէ վէ կազ թէմիզլէմէկէ մէճբուր օյնայճագլարը վէ եայնրընդ մուսլուգը ալշպ ֆաքամագլա իչի կէօրէճէքլէրի տեղբեաք տըր։

Պուհնտան մատտա էքսէք եանկընլարընն սուկազընտան նէշէթ իթմակի մալիմ օլուպ, հավա կազը շիրքէթի իսթ մուհաֆէմ պօլուլար վագ իթմէքքատ օլտուրընտան, պունլարատան հիչ պիր եանկընի թէհլիքէսի օյնամադը, վէ էկէր հավա կազը պուլունան պիր խատէ վէ եա սարիբատ տիկեր պիր սեպպատէն եանկընի զուհուր իտէր իսէ պիլէ, հավա կազը պորուլարընն բաթլամագ վէ երթէմէզ օլտըզը վէ միլենօյարամա մալ վէ եէնա տուլու օլան խանլարատ հավա կազը ալընը իսէ մալ սահիպլէրի եասկընտան էմին վէ բահամ օլամագլարընա շիւպհէ օյնատըզը տէքքեաք տըր։ Վ.պտատ խանը կիպի պէպիլէք խանլարատ հավա կազ ալընմագ խթիճիլլրպ տէ չօգ ապօտէ պուլընը իսէ, շիրքէթի՝ էն միւհքեմ կազ պորուլարընը մէղքիւր խան գաբուլարընա գատար մէճճանէն թէմտատ իտէճէք տիր։ Անճագ հավա կազը ասաթը խթէյէնլերէ՝ ալէթը մէղքիւր իւճրէթիլէ էլէրիլէճէք, վէ պէհէր ինկիլիզ միքեակ (խրանանդ) ասաթը հավա կազը իչիւն 100 ղրշ. հիսապլյա 40 ղրշ. ալընճագ տըր։

Պէլլի ումմամա ֆախէրէ վէ իտարէյի պիր ուսուլատ ըշդգ եագմագ իչիւն մէղքիւր կազ շիրքէթինէ ապօտէ օյնագ խթէյէնլէր՝ Դալաթատա Օսմանլը Պանգասը գարշընընտա Պէրքէթ խանընտա շիրքէթը մէղքիւրէնին իտարէսի ումումիյէսինէ, վէ եահատ Սթամպօլտա Ֆինան եօլընտա Ֆիրուզ ագա մահալլէսինտէ 138, վէ Տիրեքլէր Ագասընտա Գալենտերխանէ մահալլէսինտէ 67, վէ Գումգապու ճատատէսինտէ Պալի Բաշա եօգուրընտա 168, վէ Ֆէնէրտէ մէչտանտա Ագպտ չամլաշ մահալլէսինտէ 42 նումէրօյը շիւպէլերինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլեր։

ԷՀՅԱԶՈՒՆ բանտեսու գործարան

Մեր նոր գործարանը հիմնուեցաւ 1871 թուականին։ Մեր գործարանը զարգացուցեր է հետեւեալ գործերը՝ Ամենայն տեսակի գրասենեակային գրիչներ, Գրիչի ծայրեր, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ ոսկեմատ, Գրիչի ծայրերի ճեղքեր՝ «Գրիչ Ոսկի» անունով՝ ոսկեզօծ ոսկեզարդ ոսկեմատ